

Közlemények

Az I. tóka Iparhatóság Roth Dávid Apáczai Csere-u. 30. szám alatti lakost vállalatvezetőül kirendelte a Schull kendőgyár kolozsvári céghez.

A hivatásos újságírók szakszervezetének felhívása. Felkérjük Gredinár Aurél, Hatos Romulus, Borzó László, Moldován Vasile, Marton Lili, Somlyai László, Pop Mihail és Jablanczy László tagtársainkat, hogy hétfőn, február 12-én délután 3 órakor műsoros rendezvényünk megtárgyalására jelentkezzenek a szakszervezet Jókai-utcai helyiségében.

A Gépiharkolók s Fehérneműkészítők Szakszervezete fontos megbeszélést tart csütörtökön délután 3 órakor az Ipartestület helyiségében. A meg nem jelenő tagokat felelősségre vonják. A vezetőség.

Orvosi hír. Dr. Pierschy Tibor orvos Horea- (Horthy) utról Egyetem-utca 1. számú házba költözött.

Házasság. Székely Emma és Kozma Béla házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Felhívás! Kőművesiparosok és rokonszámuk folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor nagyon fontos ügyben gyűlést tartunk. Vezetőség.

Figyelem! Kőművesmesterek! 1945 február 12-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlés. Pontos megjelenést kér a Vezetőség.

A kolozsvári törvényszék. P. 96-1945. szám. **Idéző hirdetés.** A kolozsvári törvényszék közhírré teszi, hogy Zsehránszky Ferenc felperesnek Lőrincz Béla alperes ellen jog fennállás megállapítása iránt indított perében a perfelvételre határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1945. évi március hó 6. napján délelőtt 10 órakor hivatalos helyiségében (Budai Nagy Antal-utca 4. házszám, I. em. 43. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Lőrincz Béla alperes részére, aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul dr. Fränkel Miksa ügyvédet (lakik Kolozsvárt, Bethlen-u. 1.) nevezte ki. A bíróság feltétele az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni. Kolozsvár, 1945. évi február hó 3. napján. Dr. Jónás Imre s. k. törvényszéki elnök, Szilágyi s. k. kiadó.

Orvosi hír. Dr. Heller József fogászati klinikai orvos rendeléseit megkezdte. Kossuth Lajos-utca 5. szám I. emelet. Rendel. d. u. 3-6-ig.

Meghívó a „Hansa” Kereskedelmi Részvénytársaság Kolozsvár 1945. évi február hó 22-én d. u. 4 órakor Király-u. 10. szám alatt tartandó rendkívüli közgyűlésére. Tárgyszorozat: 1. Az alapszabályok 1., 12. és 15. paragrafusainak módosítása. 2. Igazgatóság választása. 3. Felügyelőbizottság választása. A közgyűlésen megjelenhet az a részvényes, aki részvényeit legkésőbb a közgyűlést megelőző napon a „Fides” könyvelési irodában, Király-utca 10. szám alatt letette. Kolozsvár, 1945. február 10. Az Igazgatóság.

Köszönetnyilvánítás. Köszönetet mondunk mindazoknak a jó szomszédoknak, ismerősöknek és a CFR-től szépszámmal megjelent hü kollégáinak, kik utolsó útjára elkísérték teletthetetlen férjem, s édes apánk László Ferenc temetésén fájdalomunkat szeretett részvétükkel enyhíteni igyekeztek. Özv. László Ferencné és gyermekei.

Bördisműves, szíjgyártó, kesztyűs és timár szakszervezet február 13-án, kedden d. u. 3 órakor gyűlést tart az Ipartestület helyiségében. Minden tagra fontos megbeszélés. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

Dr. Harnik Róza fogorvos rendel Bartha Miklós-utca 9.

Arlejtés. Kolozsvár város polgármestere a Kandó Kálmán-utcai járványkórház bádigos munkálatainak elvégzésére arlejtést hirdet. Az ajánlatokat a városi mérnöki hivatalhoz Farkas-utca 4. I. emelet) február 21-én déli 12 óráig kell benyújtani. Ugyanitt külön felvilágosítással szolgálnak a pályázóknak.

Németország megbüntetését követelte a szakszervezeti világkongresszus

LONDON, február 10. A szakszervezeti világkongresszus legutóbb Németország leverésének kérdéseivel foglalkozott. Sir Walter Citrin, a brit szakszervezetek főtitkára nagy beszédben követelte, hogy Németországot teljesen és hatáson kell leverni, nehogy megegyszer avval a mesével állhasson elő, hogy katonailag verhetetlen. Háborus bűnöseit törvény elé kell állítani és megbüntetni, hadseregét fel kell oszlatni vezérkarával együtt, fiatalságát át kell nevelni és a lakosságot az emberi kor legvégső határáig jóvátételre kell kényszeríteni. Hadiiparát le kell szerelni és az egész idő alatt a szövetségesek katonai megszállása mellett kellene ezt a feladatot elvégezni. Németországnak a bünbánati és jóvátételi ideje keserves lesz, de a lakoságnak el kell ezt viselnie.

Citrin ezután kijelentette még, hogy a Duna- és a Rajna-medencéket nemzetközi ellenőrzés alá kell vonni. A szovjet delegátusok helyeselték Citrin kijelentéseit. Szaratov szovjet kiküldött javasolta, hogy a világkongresszus hagyja jóvá azokat a határozatokat, melyeket a három nagyhatalom vezetői tárgyalásaik befejezésekor fogtak hozni.

Zsukov tábornagy hadseregei Berlin irányában nagy támadásra készülnek

MOSZKVA, február 10. A szovjet tudósító iroda hadijelentése kivonatolva a következőképpen szól:

Február 9-én csapataink Königsbergtől délre folytatták támadásaikat és több mint 30 újabb helységet foglaltak el.

Egyidejűleg Eibingtól északra keletre elfoglalták a tengerpart mentén fekvő Frauenburg városát. Elbinget magát körülzárták és az ott bentrekedt német csapatok megsemmisítésére a harcok tovább folynak.

Stargardtól keletre és északra keletre csapataink több helységet foglaltak el, köztük Landeck és Dölitz községeket. Arnswalde városát teljesen körülzártuk. Ezen a szakaszon február 8-án több mint 800 német katonát foglyul ejtettünk.

Budapesten folytatódott a körül-

zárt ellenség megsemmisítésére irányuló harc, amelynek során Budán újabb 15 háztömböt foglaltunk el. Február 8-án Budán több mint 900 katonát ejtettünk foglyul.

Székesfehérvártól délre csapataink tért nyertek és több nagy helységet visszafoglaltak az ellenségtől.

Február 8-án az összes arcvonalon 174 harcokot semmisítettünk meg és 5 német repülőgépet lőtünk le.

LONDON, február 10. A szovjet hadijelentés még mindig nem tesz említést Zsukov tábornagy csapatainak a főarcvonalon, tehát Berlin irányában végrehajtott harcairól. A német hadijelentések azonban arra engednek következtetni, hogy ezen a szakaszon az I. fehérorosz arcvonal csapatai már több helyen átlép-

ték az Oderát. Így többek közt Berlin arról ad hírt, hogy a szovjet csapatoknak sikerült hidfőt létesíteniük Frankfurtól délre és Küstrintől északra.

Német jelentések szerint Stettinhez is közelebb jutottak a támadó élek és itt a Stargartól délnyugatra fekvő Pyritz városánál folynak a harcok. Moszkvai magánjelentések arról adnak hírt, hogy a szovjet csapatok élei már 35 kilométerre közelítették meg Stettint.

Konyev tábornagy sziléziai arcvonaláról ékező jelentésekből következtetni lehet arra, hogy a szovjet csapatok Boroszlóól északnyugatra éleikkel már elérték Liegnitz városát és a steinai hidfőből nagy távolságra törtek előre.

Himmler vette át a Berlint védő hadseregszereget főparancsnokságát

Königsberg polgármesterét felakasztották Tömegesen szöknek a német katonák

LONDON, február 10. Paul Winterton, a News Chronicle moszkvai tudósítója jelenti, hogy mindinkább emelkedik a német katonaszökevények száma. Himmler átvette a közepe hadseregszereget parancsnokságát Reinhardt vezérére. Ezzel Himmler saját tekintélyét fogja kockáztatni, mert katonai szakértelme nincs, sőt az előző világháborúban sem vett részt. Pedig éppen afölött a

hadseregszereget felett vette át a parancsnokságot, mely Berlint van hivatva megvédeni.

Felakasztották Königsberg polgármesterét is a többi polgármesterek után. A lakoságnak azt az utasítást adták, hogy mindenki úgy védekezzen, ahogyan tud. Közben Koch keletporoszországi Gauleiter is jobbnak látta nyugat felé megszökni.

Nymwegennél tovább folyik a kanadaiak nagy támadása

LONDON, február 10. A kanadai I. hadsereg támadása pénteken is további sikereket ért el. Újabb hat helységet foglaltak el. Egy nap alatt több mint 2000 német katonát esett fogságba. Az angolszászok most már a német területen fekvő Reichswald egyharmadát birtokban tartják és áttörték a Siegfried-vonal első erőd-vonalát.

Robert Danetz haditudósító beszámol arról, hogy a német 84. hadosztály, mely a kanadaiakkal szemben állt, nagyrésztben szétszóródott, azonban még nincs meg a németek várt ellenállása. A jelek szerint most vonják össze tartalékaikat. Angolszász repülőik szünet nélkül bombázták azokat a helyeket, ahol a német tartalékok gyülekeznek. A kanadaiak előnyomulását a rossz idő és a sok lerakott akna gátolja. Az angolszászok új típusú repeszbombákat használnak, melyek földetérve igen sok szilánkot szórnak szét és emiatt tekintélyes hatósugaruk van.

Az I. amerikai hadsereg a Röhr legnagyobb zsilipjének lőtárolába jutott.

A 3. amerikai hadsereg egy kilométerre jutott Prüm városától és a harcok során egy nap alatt 129 kiserődöt foglalt el.

Délelőzásban véget ért a német ellenállás. A svájci határon fekvő Bazelől kezdve egészen Strassburgtól északra fekvő területig nincs a Rajna nyugali partján német katonák.

Szövetséges bombázók Bécs melletti és harcászati célokat bombáztak. Kétezer gép Lütgendorf, Weimar és Magdeburgra csapott le és az ipari berendezésekben nagy pusztítást okozott. Hivatalos jelentések szerint Németország minden nyersolajfinomítóját tönkretették. Csupán négy műolajgyár működik, melyek közül a Lütgendorf a legutóbbi napon érte súlyos találat. A Luftwaffe ellenállása a légi hadműveletek egész tartama alatt rendkívül csekély volt.

A kolozsvári tudományegyetem csereviszonyba akar lépni a Szovjetunió kulturintézményeivel

Buza László egyetemi tanár nyilatkozik a Világosságnak

KOLOZSVAR, február 10. Buza László egyetemi tanár nyilatkozatot adott lapunk munkatársának a szovjet — magyar tudományos kapcsolatok lehetőségeiről.

— A Szovjetunió tudományos életét

mondja Buza László — ma még alig ismerjük. A múltban hiábavaló volt minden fáradozásunk, mert az ottani tudományos élet eredményeiről hiteles tájékoztatás vagy eredeti tudományos munka nem juthatott el hozzánk.

A tudományos művek és folyóiratok beszerzését kell mielőbb megszerveznünk. Az egyetemi könyvtárban és a tudományegyetem egyes katalógusai között már most is található egy néhány szovjet vonatkozású tudományos munka. Ezeket és az ezen könyvtárak részéről a jövőben beszerzendő könyveket természetesen nem adhatjuk át egy létesítendő szovjetbarát intézetnek, azt azonban megtehetnénk, hogy ezekről a könyvekről egy külön katalógust vezetnénk az intézetben, azzal a megjegyzéssel, hogy melyik könyvtárban található meg. Így a különböző helyeken található könyvek használhatósága biztosítva lenne.

A kolozsvári tudományegyetem szívesen ajánlja fel, akár több példányban is, megfelelő szovjet tudományos művek ellenében, saját tudományos kiadványait. Ilyen csere útján eljuthatnának a mi kiadványaink is a moszkvai, a kievi és más szovjet tudományegyetemek könyvtáraikhoz, s ugyanakkor mi is megkaphatnánk a minket érdeklő tudományos műveket. A szegedi tudományegyetem egyidőben csereviszonyban volt több szovjet tudományegyetemmel. Jó volna, ha megkaphatnánk a nyugati nyelveken megjelent és szovjet vonatkozású kérdéseket tárgyaló műveket és folyóiratokat is.

Hisszük, hogy a most alakulóféiben levő szovjetbarátok egyesülete szovjet irodalmi, zene- és más kulturális rendezését sem fogja elmulasztani — fejezte be nyilatkozatát Buza László egyetemi tanár.

Ma délután 4 órakor tartja alakuló gyűlését az ARLUS

Mint már előbbi számunkban is megírtuk, az ARLUS — a Szovjetunió romániai barátainak egyesülete — ma délután 4 órakor tartja alakuló gyűlését a Diákház nagytermében. A korszerű feladatra vállalkozó új egyesület iránt városzszerre rendkívül nagy az érdeklődés.

A Városi Színház műsora:

Február 11-én, vasárnap d. e. 11 órakor: Szakadék.
Február 11-én vasárnap d. u. 2 órakor: Csárdáskirálynő.
Február 11-én, vasárnap este 5 órakor: Csókos asszony.
Február 12-én, hétfőn 4 órakor: Tul a nagy Krivánon. (Féltékeny helyőrből)
Február 13-án, kedden 4 órakor: bicgortós. (A román egység első dala)

Szabó Dezső emlékére

Meghalt, nincs többé. Hatalmas mellkasát szétroncsolták a golyók, kéklő szemét vér lutotta el, energikus álla elereszkedett. Könyvei, drága könyvei, árvák. Lakásáról ráncigálták le a hóhérok, egy örült nemzetárulás nyilaskeresztes pribékjei s a testnek roncsát, melyből a legvadabb magyar lélek szállott el, ott hagyták a golyók szaggatta pesti utcán. Szomszédai temettek el, talán a házmester, egy pekegéd és a sarki fűszeres, ott ásván meg sirját a nagy halottnak az aszfaltjarda szélén. Így tűnt el közülünk Szabó Dezső, nem érven már meg a felszabadulást.

A tanítványok hűségével gondolunk ma rá mindnyájan, akik diákifjúságunk legszebb esztendeiben szavainak bűvkörébe kerülünk, akik megreszögölve igéitől szakítottunk minden uras-középosztályos beidegződöttségünkkel és nagy idők, nagy remények élével-szomjával tordultunk örökké mostohasorsu népünk felé. Szabó Dezső nagy regénye, a magyar tanácsköztársaság napjaiban megjelent Elsodort Falu, rázta fel felelősségünket. Prágától Budapestig és Kolozsvártól Bukarestig minden főiskolán ebből a csodálatos regényből tanultuk meg először gyűlölni mindazt az ezeréves bitangságot, amely nyomorba béklyózta a magyar föld megmunkálót a grófi és hercegi nagybirtokok, a hitbizományok árnyékában és egy szerencsétlen gyarmati iparosodás kietlen gyárépületei között. Ebből a regényből gyűlöltük meg mindazokat, akik hagyományosan árulták el Bécsnek, Berlinnek Magyarország minden kincsét és népét. Igen, ebből a regényből gyűlöltük meg az esztelen világháborút, amelynek szenvedő áldozatai lettünk a kisebbségi sorsban.

Szabó Dezső nacionalizmust hirdetett, igéi szinte rajongássá fokozták az olvasóban a magyarsághoz való ragaszkodást, de ez a nacionalizmus már a néphez kötött és a nép dühével fordított szembe minden uralmi gátsággal. Igen, az Elsodort Falu lángszavaira indultunk el falvainkba és a külvárosokba, hogy a középosztályból, annak minden gátlását és önzését leveelve, népi értelmiséggé váljunk, s ez a regény állított minket szembe azzal a trázishazafisággal is, amely irredenta szólamok varázsával újra a feudális mult, a nagypolgári osztályozás, a magyar tiszti imperializmus eszközeivé akart minket aljasítani. S amikor elértünk népünkhöz, felnyitl számmunkra Szabó Dezső népi magyarságának egyetemes embersége is: felfigyeltünk a velünk együtt élő szomszédokra s megkivántuk mi is a nagy író nagy álmát, a dunavölgyi békességet.

Nem véletlen, hogy Szabó Dezső másik regénye is, a Segítség, tömeg-olvasmányává vált az uri hagyományokkal szakító s új feladatok betöltésére esküvő magyar diákok körében. Számunkra ez a regény leplezte le akkor a legkiméletlenebbül a magyar ellenforradalom minden hitványságát, a kereszténység és nemzeti érzés jelszavaival visszaélő uralmi kasztok végzetes nemzeti katasztrófa felé sodró kalandorpolitikáját. Ha jól visszaemlékezem saját fejlődésemetre, be kell vallanom, hogy számomra is határhők volt ez a regény: azóta sem itatódott fel bennem a gyűlölet minden olyan német törekvéssel szemben, amely egymás ellen jätssza ki a Dunavölgye népeit, hogy végül is közös sirba tártassa őket. Szabó Dezső igaz jelentősége az volt, hogy kivezette ifjúságunk legjavát egy nemzetáruló osztálynacionalizmus mérgező légköréből és megnyitotta számára a szomszéd népekkel együtt való demokratikus felemelkedés szépséges távlatait.

A huszas évek diáksága elindult Szabó Dezső tanításával népe felé és a demokratikus diákmozgalmak jutottak el a harmincas évek

gazdasági válsága idején a munkásmozgalomig. Pozsonyban a sariosok, Szegeden a tanyakutató Szegedi Fiatalok, Kolozsvárt az Erdélyi Fiatalok tábora és az a belőlük szakadt Falvak Népe-gárda, amely végül is a nemzeti forradalmi MADOSZ toldműveseinek és munkásainak mozgalmába torkolt — mindez az élet és fejlődés oitast kapott a most legyilkolt író tanításából. Igaz, a társadalomrajz és társadalomtudomány, majd a népmozgalmak iskoláit végző új magyar értelmiség tovább jutott az igék mámoránál, tovább jutott a dühökben remegő és szerelmekben tobzódó író vágyalomsterü megfogalmazásainál és — mondjuk meg őszintén — messze maga mögött hagyta a faját szerető író lapjolitikai tévelygéseit, gyermeket programjait is, hiszen az irodalomból a valóságba lépett és a nép hívásán-keresésén túl végül is azonosította magát a feltörekvő munkással és toldművessel, de ma, a költő vertanu-halálának gyszában, illik visszaajoinunk a kezdethez. Nagyon sok, nagyon sok magyar értelmiségi munkas tordu ma megrendülve a pesti Rákóczi-tér egyszerű tejlás hadisírja felé, hogy halasan gondoljon ifjukora tanítómesterére s gyűlölettel szorítsa ököibe a kezét, szent boszszut esküdvé a németbérenc gyilkosok ellen!

És nem csak a magyar értelmiség a nagy halott emléke. Emlékszem a cseh szellemi élet nagy visszhangjára,

amikor a Segítség cseh fordításban először megjelent s maga Masaryk Tamás, a csehek tudós köztársasági elnöke, vallotta ezt a könyvet legzebb olvasmányának. S emlékezzünk csak arra a veszjös időre, amikor Mussolini és Hitler maszlagán már háborus uszításra mámorosodott a magyar reakció és itt Erdélyben is a revizionizmus és antirevizionizmus malomkövei közt surlódott népeletünk. Szabó Dezső idemerészkedett akkor, örök gyermekálmainak legkedvesebb városába, Kolozsvárra és nyilatkozni mert. Kijelentette, hogy a közös idegen veszély, a hitlerizmus feltátott torka előtt nem leszámolásra, hanem testvériesülésre kell törekednie a román és magyar népnek! S mondjuk itt ki őszintén, hogy az a Szabó Dezső, aki örökös lobogásában és szertelenségében nem egyszer szembekeverült a zsidóság érzékenységével, végül éppen magyar fajszereteténel fogva vált az üldözött zsidóság emberi védelmezőjévé, pálcát törvén a német hódítás számításait szolgáló antisemitizmus felett. Lakására is zsidórejtegetés ürügyén törtek rá gyilkosai: Szabó Dezső Budapest ostroma alatt egy zsidószármazású üldözött magyar íróval osztotta meg kenyereit.

Beteljesült élet mégis a Szabó Dezsőé. Testét szétroncsolhatták Szálasi banditái, de az égoekialtó szörnytet után nem is volt a magyar fővárosban maradásuk. Az író már halhatatlan, de gyilkosainak emléke is örökre elpusztul a felszabadult dunavölgyi népek feltörekvő új világában.

Balogh Edgár

dolgot, azaz ha az összes erők egyesülésére gondolunk, a ma még ingadozókat is tekintetbe véve, akkor megállapíthatjuk, hogy mégis hasznos hazhatunk a megegyezésből".

Ami Péter királynak a Tito-Subasics megegyezés elleni kijelentéseit illeti, erre vonatkozólag Tito marsall kijelentette, hogy ez nem más, mint arra irányuló manőver, hogy ellentéteket és zavart szitson a lakosság soraiban, s végül is polgárháborút idézzen elő. Polgárháboru helyett azonban általános elégedetlenség és tiltakozás hangzott el a király kijelentéseivel szemben s ezt valóságos népszavazásnak lehet tekinteni.

Kijelentette, hogy a kormányba csak olyan emberek léphetnek be, akik képesek a nép érdekei szerint dolgozni, s a tett emberei, azaz igazi hazafiak, akik mint a jugoszlávai népek képviselői, képesek arra, hogy egységbe tömörüljenek az ország ujjaépítésére.

A gyűlésen résztvevő több mint huszezer főt számláló tömeg végetnemelő lelkesedéssel ünnepelte a felszabadító vezet.

Kormányválság Hollandiában

LONDON, február 9. Helbrondy dr., Hollandia miniszterelnöke, benyújtotta Vilma királynőnek kormánya lemondását. A királynő a lemondást elfogadta, de újra Helbrondyt bizta meg új kormány megalakításával, aki a jövőben be fogja vonni az ellenállási mozgalom tagjait is. Az ország teljes felszabadulása után az így megalakított kormány is le fog mondani, hogy a nép demokratikus alapon szabadon fejthesse ki bizalmát vezetői iránt.

Tárgyalások a belga kormány megalakítására

LONDON, február 9. Károly régensherceg fogadta von Ackert belga munkaügyi minisztert, aki jelenleg az összes pártok bevonásával kísérletet tesz új kormány alakítására.

MIERT OLYAN SIKERÜLTEK A SZOVJETFILMEK?

Az eddig bemutatott szovjetfilmek nézésekor megállapítottuk, hogy a Szovjetunióban magas filmkultura van. A fényképezés, rendezés, a szereplők természetes játéka mintaszerű.

Az egyik szovjetlapból most megtudhatjuk, hogy ennek a titka a moszkvai Filmművészeti Akadémia 25 éves munkája, amelynek során több mint 1000 filmművészt, 170 rendezőt és 300 operatort képeztek ki.

Ebbe az intézetbe csak korlátolt számban vesznek fel jelentkezőket, akiknek három felvételi és tehetségvizsgálaton kell megállani a helyüket. Többéves a tanfolyam, melynek első feléve csak próbaidő és a különböző rostákon eselleg átszűrőgő tehetségtelenek eltávolítására szolgál.

Híres az intézetnek a filmtára, ahol többek között még olyan filmek is találhatóak, melyeket 1895-ben a francia Lumière-testvérek vettek fel.

Érdemes megjegyeznünk néhány híres művész nevet, mert sokat fogunk találni velük a jövő előadásain: Pudovkin, Szergej Vasziljev, Borisz Barnett.

Az operatőrök között Golovnia Gindin, Roman Karmen, Makaszeev, Uszurkov és Trojanovszki tűnik ki.

A filmművészet most fogja megünnepelni művelésének 50 éves évfordulóját. A moszkvai intézet ezzel kapcsolatban olyan film előállításán fáradozik, mely az 50 év leghíresebb filmjeiből mutat be néhány részletet egységbe foglalva. h. h.

Ha szórakozni akar,

jöjjen az Aranybók

vendéglőbe, Untó-utca 14 sz.

Minden délután táncos tea

NEM VÁRUNK TITEKET!

Nem várunk titeket, ti mult lovagjai,
Kik m. att pusztultak népeink fici.
Szétszakítottatok kicsinyke hazánkat,
Testünkön ültetek véres oigdiákat.

Nem tudjuk feledni Maniu gárdáit,
Nem tudjuk feledni Szálasi bandáit.
Magyar, román népnek galád vérszopói,
Nem lesz e: már többé népek elnyomói.

Most is próbálkoztok fasiszta jelszókkel,
Izgatva a népet n. p. bolondítókkal.
De hiába minden ily prózákozástok,
Magatoknak ezzel még mélyebb sirt ástok.

Tudjuk már a gyógyszerét, mi kell a sebekre,
Korbácolat ragadunk a veszett ebekre.
És ajtó mutunk minden fasisztának,
Mondják azt magyarnak, vagy akár románnak.

Mert mi nem akarunk magyart, románt látni,
Csak dolgozó testvért, aki kész kiállni.
Hogyha úgy kívánja meg a közösségünk,
Közös ellenségre közös csapást mérünk.

Jöjjen hát a hajnal, oszoljon az éjjel,
Közös ellenség közt üssünk egyszer szíjjel.
Köz sen harcoljunk demokráciáért,
Közös nagy célunkért: az új népkormányért.

MOSONYI JÓZSEF

Tito marsall élesen szembeszállt Péter király zavartkeltő kísérleteivel

BELGRAD. (TASS.) Tito marsall beszédet tartott a szerbiai antifasiszta nők nagygyűlésén. Mindenekelőtt köszönetet mondott az asszonyoknak a felszabadító harcban nyújtott segítségükért. „A szerb asszonyoknak is feladatuk” — folytatta Tito marsall —, „hogy dolgozzanak a jugoszláv szövetségi állam megalakításán, mivel a demokratikus rendszerben a nép akarata érvényesül. A felszabadító mozgalom a nép soraiban született és meg is fogja őrizni népi jellegét. Azok, akik továbbra is lennartják azt az állításukat, hogy a népet azok képviselik, akik Londonba menekültek, gyökeresen tévednek. Az ország felszabadítása csak az illhonmaradt lakosság erőfeszítéseinek és a parancsnokságom alatt álló jugoszláv nemzeti felszabadító hadsereg-

nek köszönhető!”

Tito marsall ezután hangsúlyozta annak a ténynek fontosságát, hogy Jugoszlávia felszabadítása a Vörös Hadsereg támogatásával történt s ez a hadsereg most Berlin, a német birodalom szíve felé tör előre.

A Subasicsal kötött megegyezéssel foglalkozva, kijelentette, hogy ezt a megegyezést azért hozta létre, mivel minél nagyobb erőket kíván összegyűjteni s a lehető legnagyobb egységet akarja megteremteni az országban.

„Minden lehető megtettünk” — mondotta Tito marsall, — „s még engedelményekbe is belementünk, anélkül azonban, hogy bármit kaptunk volna. Ha szigorúan vesszük a dolgokat, még veszítettünk is. Ha azonban nagyobb távolokból nézzük a

NAGY ISTVÁN:

Hogyan avattak iróvá?

Könyveimet rendezgetve két éves füzetekre bukkantam. Címe meghökkentő: „Földi Jánost bekapta a város.” Nézetem, nézegettem sárguló lapjait. 1932-ben jelent meg „a szerző kiadásában”. És ez a merész szerző ki lett volna más, ha nem jómagam. Ezzel a hosszú című kis elbeszéléssel tolokodtam be a magyar irodalomba, ez előtt tizenhárom évvel. Kolozsvárott a Viktória nevű kis nyomdában szedték-nyomták ezt a harminkét oldalt, Hogy örökre megemlégessem, a nyolcadik oldalt a kilencedik helyére „lőtték” be. Így is jelent meg, élőve. Mérges voltam miatta nagyon, mégsem mertem követelni, hogy újra nyomják. A pipás gépmeister húzta volna a rövidebbet. Isem volt szívem tartaná érdeemesnek, épp az én első írásomra kényszeríteni.

Aztán meg félttem is, hogy elkeseredésében ki talál csufolni, amiért négy és fél elemivel és enyves nadrággal regényírásra mertem vetemedni. Helyesírási hibáimat a szedők tüntették el, s gunyt véltem hallani oktatásaikban. Abban meg épp csufolódást éreztem, hogy a cimlap tördelésénél megkérdezték: ne szedjék-e ki, hogy „minden jog a szerzőé”? Bosszankodva írtam le őket. Nem akarok elbizakodottnak látszani. És ugyan, ki az ördög tartaná érdeemesnek, épp az én első írásom szerzői jogát bitorolni?

— Na, na — legyintett a fállábara bicegő nyomdász. Első írásnak nem épp minden nap, Meglássa, egy hónap se telik belé és igen-igen előkelő urak fogják keresni az ismeretséget.

Erre már nem is feleltem. Földi János a szerzői jog feltüntetésével jelent meg. A Munkássegély és a szakszervezetek tagjai hordták szét. Eszembe sem jutottak a könyvkereskedések, Hogy is lennének ki az én írástomat az egyetemi tanárok könyvei mellé, vettem ellen, mikor ismét csak a bicegő nyomdász figyelmeztetett az ismeretségem után epkedő urakra.

Az haljunk csodát, a füzet megjelése után vagy öt hetre, tenyeg elég nagy ur kezete keresni az ismeretséget. Roppant fontos lehettem számára: egyenesen rendőrrel kerestetett, Sürgős is lehetett neki a bemutatkozása nagyon, mert mikor a rendőr nagy halom gyaluforgács közepén megtalált, módfelelt fogadkozott, hogy ő most rögtön megmutatja nekem az utat az utánam érdeklődő ur felé. Mivel pedig nem tartotta illőnek egy író mellett, vagy éppen előtte járni, a jólvelet rendőrök szerénységével a hátam mögött mutogatta a járását — az ügyész-ügyre.

A III. szekció kirendelt ügyésze elé kerültem. Eppen buzgón ismerkedett egy pappal, szintén egy könyv szerzőjével. A pap pilléssel bélelt fotelből feleltetett. A távozása után üresen maradt fotelt az ügyész ur azonban nem látszott észrevenni s hagyta, hogy egyik lábamról a másikra helyezzem át szerzői súlypontomat.

Igen erélyesen kezdett érdeklődni Földi János személye iránt: mondjam meg lakása címét és miért írtam meg a történetet, ki biztatott fel, főként ki írta az én nevem alá rejtőzve? Mert ő egyszerűen nem hiszi, hogy egy iskolázatlan asztalossegédből kiteljék egy ilyen Földi János, akit bekapta a város.

No lám, — hült meg bennem a vér — nem fogadtam szót a bicegőnek. Mégis csak ki kellett volna nyomnám, hogy minden jog a szerzőé és honnan a csodából kerítsek Földi Jánosnak hirtelenében rendes, bejelentett lakást? Mondjam talán azt, hogy a fejemben lakozott, amíg át nem költöztetem öröklakásába, a füzetbe? Vagy valljam be, hogy Földi János történetének magvát faluról beszámazott fiatal szervezett munkások elbeszéléseiből szedegtettem össze? Ez sem lesz jó, gondoltam, mert akkor ezekre a munkásokra lesz kíváncsi az ügyész ur. És még képes lesz őket is előállítani és ide-oda idégetni. A román nyelvet ki-nosan tördelve, valahogy előtártam:

bizony ezt a János bácsit egyedül én írtam. Hogy miért? Hát miért szoktak az írók írni? Az egyik pénzért, a másik dicsőségért. En... en munkanélküli voltam egész télen s mód felett mérgeződtem azokra a hazug regényekre, amelyekkel unalmamban elolvastam. Gondoltam, én majd írok egy igaz és szép történetet.

— Micsoda! — pattant fel a szikár ügyész ur. — Ez egy igaz történet? — rázogatta előttem a füzetet. — Az igazi szép történet, hogy adóba elhajtják a parasztek tehenét? És miért épp a magyar parasztek tehenét, hát a románokét talán nem hajtják el, ha nem fizetik az adót rendesen?

Töredelmesen láttam be, bizony igaz van az ügyész urnak, hiszen Erdélyben közös sora a miénk, s gyorsan megígérttem: legközelebb megírom, hogy a román parasztek tehenét is elhajtják.

Még csak ez hiányzott az ügyész urnak. Az itatós tamponnal csapkodott. Majd ad nekem igazatást, mert ez félreértelmezés! Szórványos eseteket nem lehet általánosítani.

Csudálkozva néztem sovány arcába. Roppant feledékeny lehetett ez az ur.

ur, hogy mi fakad az ő örömeiből.

— Hamar kiderült, hogy mibe kerül nekem a műélvezet. Bevezettek két tonynyadó parasztasszonyt s egy gyári munkásnőt. Gyűrűttek, megviseltek voltak mindhármán. Szepegtek, ijedt nagy szemeket meresztettek rám... Nézzen rájuk! — intett az ügyész ur. — Ezeket a szerencsétleneket maga döntötte bajba Földi Jánossal!

En csak hüledeztem, a parasztasszonyokat soha életemben nem láttam. A gyári munkásnőre homályosan emlékeztem. Talán a Munkássegély gyűlésein találkoztunk. Amint rögtön kiderült, Toroczkaynénak hívták. Bevallotta, hogy a füzetemből kapott vagy husz darabot a gyári bizalmított. Vasárnap hazavitte szülőfalujába. Rokonsága a fél falu s ő bizony sorra járta a két parasztasszonnyal az atyafiságot, megvétette a füzeteket.

— És ki kérte magát erre a házasságra? — rettentett rá Toroczkaynéra az ügyész ur.

— En nem házaltam, kérem. Csak a rokonság mindig üzeni, hogy vigyek olvasnivalót.

— De miért épp ezt vitte?

Huszonegy hősi elvtárs emlékére

A siberiai Kurgán város mellett, Petukova községében, 1921 február 10-én az ellenforradalmi lázadók ellen vívott harcokban huszonegy öntudatos magyar elvtárs halt vértanu-nalatt a nagyszabadságért. Huszonegy éve annak, hogy ezt a túlerővel szembeálló kis csapatot a Kolcsák bukáló tiszti banditái elfogták és a legkegyetlenebb módon szurovnyal kivégezték. Három nap múlva azonban már az ellenforradalmárok kerültek abba a gödörbe, ahonnan a huszonegy elvtárs véres hulláit kiszedték.

Ezek a magyar hősök a kurgáni konzervgyárban dolgoztak, mint hadifoglyok, s az orosz jorradalom szabadtította ki őket. Csatlakoztak orosz munkástársaikhoz s együtt szálltak szembe Kolcsák jehergárdistáival. Megérdemlik, hogy legalább azoknak a nevét ide írjam, akikre vissza tudok emlékezni. Köztük volt Borostyán Béla lakatos, Papp Kálmán asztalos, Horváth József kőműves, Fischer Jenő bádógos, Bíró Jenő szabó, Varga Ferenc fodrász, Aradi László tüszöltőparancsnok. Összesen huszonegön voltunk s csak négyen menekültünk meg élve.

Még ma is emlékszem, milyen gyászsindulóval helyeztük örök nyugalomra huszonegy hősi halált halt elvtársunkat a kurgáni Hősök-Terén. Így daloltunk a közös sír előtt:

Zúg a vihar, lombol a szél, ritkul sorunk,
Veszültség sulya alatt omladozunk.
Hár, a sorunk, mint a szikla, tömören áll,
El-ciragad egyes-egyet a zord halál.
Éljen hát a bosszu, sujjson a kard,
Jobb létedet csak a fegyvertől várd,
Mert ha nem öl, mert ha nem sujt kemény kezed,
Az erőszak, a zsarnokság végez veled!

Ezek a hazafiaktól messzire sodort magyar elvtársak életük feláldozásával tették tanúbizonyságot a világ dolgozó népeinek szolidaritása mellett. Márvány emlékművön aranybetű hirdeti a neveiket az idők végéig.

Nyugodjatok csendesen, világszabadság hősi halottai!
Kolozsvár, 1945 február 10-én.

LÁSZLÓ JANOS, vasuti pályőr.

Hiszen akkoriban, a gazdasági világválság közepén, zsulolva voltak a törvénytörési folyosók perbefogott paraszttal, akik fejszével, meg járomszeggel fogadták a végrehajtó percceptorokat, és annyi erdőkíhagást követtek el Erdélyszerte, hogy zsulolva voltak velük a fogházak, épp az ügyész ur szigorú vádemelése folytán. Az én Földi Jánosom egyike volt ezeknek a paraszttal. Különbség közte és a többi póruljárt között annyi, hogy városba szegődött munkás-fiát kiátkozta, mert az a munkásmozgalomban viselt szerepe folytán börtönbe került. Rá egy évre aztán, végrehajtókkal való szembeszergülése miatt, az öregét is bekapta a városi tömlő. Epp abba a cellába került, amelyikben a fia nevét az ajtóba vésvé láthatta viszont...

Igy volt, de nem szálltam vitába az ügyész ural. Allított bíróság elé — jelentettem ki. — Ha bűn, amit megírtam, vállalom érte a felelősséget. Nekem ugyanis örömem telt benne irásközben...

— Öröme! Na várjon csak — s intett a háta mögött még mindig feszesen álló rendőrnök. — Hozzak be azokat az asszonyokat, hadd lássa ez az

ügyész-ügyre kerültek. A két parasztasszony sirt, miért rántottam őket bajba? Toroczkayné félt, biztosan kivágnák a gyárból, nem túrik ott a megbélyegzettek. Ráadásul oda lett a heti fizetése is. És ha még el is itélik, mi lesz az ő két gyerekével?

Most aztán én is megijedtem. Ha engem perbefognak és elítélnek, vállalom kell, ha jól esett az írás izgalmam. De lehet-e az én örömem a mások bánatforrása? Szabad-e nekem írni még ezután is, ha csak olyanokat tudok körölni, ami ilyen szenvedést okoz saját olvasóimnak? Eppen a munkásoknak, akiknek én örömet szándékoztam szerezni életük ábrázolásával!

Nem volt sok idom ezen tünodui. A három asszony szomorú arca egyébre figyelmeztetett. Toroczkaynénak ille-nék megtéríteni a heti munkabérvesszeséget. A szepegő parasztasszonyokat meg vonatra kellene rakni, ne gyalogoljanak akkorát szegények. Vonatra, de miből? A füzetek árából csak annyi folyt be, amennyivel fél-heti fizetésem hozzáadásával kifizettem a nyomdát. Tapogattam kopott munkaruhám zsebet, mintha nem tudnám anélkül is a tartalmát: az asztaloscoltokot s ceruzámat. Már-már szólni akartam az asszonyoknak, jöjjenek velem, vasárnapi ruhámat eladjuk valamelyik ócskás zsidónak és vigyék az árát, egyebet nem tehetnek. Toroczkayné azonban kitalálhatta, miért fő a fejem, sejtette, milyen gazdag szerző vagyok én, s elémbevágott egy ötlettel. Adjak neki egy írást a bizalmihoz. Az eladott a gyárban vagy szótözven darab füzetet, az ár-ával még nem számolt el...

A főbott kitaláltam magamtól is. Megragadtam Toroczkayné vaskos kicesi kezét, meg a másik keztőét is és kértem tőlük a bocsánatot szaporán. A parasztasszonyok semmit sem szóltak. Toroczkayné viszont jókeményen szoritotta vissza a kezemet. Elmenőben mosolyogva kiáltott utánam:

— Aztán írjon meg egy olyan jót, legyen költség az ügyvédnek!

Megértettem rejtett célzását s elszomorodva indultam a műhely felé. Utamba esett a Viktória-nyomda. Leereszkedtem a pincébe, s közöltem avval a bicegő táltossal, micsoda nagy, ur ismerkedett meg velem és hogy milyen állami irodalom-pártolást helyezett kilátásba. Meghökkenésemre az én nyomdász-barátom elkapta a kezemet, tenyerembe szoritott vagy kétmaroknyi gratulációt. És feneke-dett nagyban, hogy ez jó jel, várjak csak soromra, meujen csak híre az irodalmi pernek, felkapják a nevemet, hullani fog felém a babérlevel, elég lesz a krumplicevesbe valamennyi le-származottamnak.

A nyomdatalajdonos viszont ijedezni kezdett, nehogy bajba rántsam s nyomdáját, s ígerte, tréfásra forduló hangon, de komoly tendenciával: agyonvág, ha miattam tárgyalásokra fogják kirendelni. Ilyen irólól ő ugyan nem vállal több munkát.

— Sose féljen — kiáltott utánam nevetve a bicegő jós — írjon valami jót szaporán, arra tudom Isten ki-nyomjuk, hogy „minden jog a szer-zőé”...

A következő hetekben valóban egyeben sem törtém a fejem. Mit írhatnék, hogy jó is legyen, baj se származzék belőle s még az ügyvédi költséget is előteremtse, de jusson még az asszonyok családjának is, ha bedutyizzák őket miattam! Innom kellett volna már csak azért is, mert a szak-szervezetiek mondogatták: tán csak nem ijedtem meg! de az írás nem ment. Nem gyult ki bennem az az izgalom, ami világra hozta Földi Jánost, s vele még egy sereg alakot. Mikor meg szikrázni kezdett valami a szívom tájékán, akkor pedig az a három ijedt asszony állt előm a papírra. A pennám hegyét megfogták s rimánkodtak, elégedjen meg Földi Jánossal. Ezért kihúzták a lutrit, miért akarom őket ismét bajba hozni? Nem bírnak ellenállni a tanulságos törté-neteknek s ki tudja, mi nem éri őket emiatt. En meg azóta sem tudok el-leállni az írás ingerének. Be is csk-tak érte jónéhányszor.

A Központi Tanácsadó Testület lelkesedéssel tette magáévá a bukaresti munkáshatározatokat

Timofi Gheorghe, Guzman Erzsébet, Lakatos István, Jordáky Lajos és Veress Pál beszámolója

Kolozsvár, február 10. Az Országos Demokrata Arcvonal kolozsvári Központi Tanácsadó Testülete február 7-én ülést tartott, melynek jegyzőkönyvi kivonatát az elnökség a következőkben hozza a nyilvánosságra:

„Timofi Gheorghe elnök megnyitja az ülést a közli a napirend pontjait. Ezek: 1. A bukaresti szakszervezeti kongresszuson résztvevő kiküldöttek beszámolója. 2. Az ODA helyzete. 3. Folyó ügyek és 4. Javaslatok, egyéni felszólalások.

Timofi elnök elsőnek számol be az Országos Szakszervezeti Kongresszusról és ismerteti annak gazdasági és politikai kérdésekben hozott fontos és nagyjelentőségű határozatait. Ez a kongresszus megtárgyalta 1. az ország demokratizálását, 2. a termelés fokozását, 3. az ODA kormányrajuttatását,

„Míg Romániában nincs demokratikus kormány, addig ... a jogtyok es elhurcoltak sem ternetnek vissza“

Az Országos Demokrata Arcvonal megindította offenzíváját a kormány átvételére. Tudnia kell mindenkinek, hogy míg Romániában nincs demokratikus kormány, addig Eszakerdélyt nem kapcsolják be közigazgatásilag, addig a foglyok és elhurcoltak sem térhetnek vissza otthonaikba, s a gazdasági helyzet sem javulhat.

Végezetül Timofi a reakció egyik legfélelmezbesebb fegyveréről, a sovinizmusról beszélt. Mind a román, mind a magyar reakció mindent elkövet a sovinizmus szítására, hogy a gyűlölködés, az ellentétek fokozásával megnehezítse szövetségeseink, felszabadítóink végső győzelmét a fasiszmus felett. Ezért minden erőnket latba vetve kell harcoljunk a sovinizmus gyökeres kiirtásáért. Ehhez a harchoz tartozik a hazatérők kérdése is: nagyon sok fasiszta rejtőzködik közöttük, olyanok, akik a szovjet előnyomulás elől menekültek el. A sovinizmus kérdése körül nagy viták és alapos hozzászólások hangzottak el, lévén az egyik legégetőbb problémája Romániának és különösen a vegyeslakosságú Erdélynek.

Guzman Erzsébet a bukaresti kongresszus fontos kérdéséről, a munkásegyeségről beszélt. Megállapíthatjuk, hogy a szakszervezetekben tömörült, hatszáz ezer tagot számláló és hárommillió főnyi lakosságot képviselő szervezet munkástömege Romániában olyan tömör egészet alkot, amelyre még nem volt példa az ország történetében. A másik fontos kérdés, amelylyel a beszámolót ki kell egészíteni, a parasztság kérdése és a földreform problémája. A parasztság kiküldöttjei a munkásság segítségét kérték a föld igazságos elosztásához. Egy harmadik fontos pont a nőkérdés. A nő kétszeres feladatot teljesít a társadalomban, a gyermeknevelést és a termelést. A kongresszus követelte a nők egyenjogúsítását, a nő és a gyermek védelmét, egyenlő munkáért egyenlő bért.

A földművelés, a tisztikar és a papság is a munkások mellé áll

Ezután Lakatos István lendületes szavakkal, a hallgatóság élénk érdeklődése mellett, mondta el beszámolóját a kongresszus lefolyásáról. Beszámolt a kongresszus impozáns, a főváros arculatára-hangulatára átható lezajlásáról, a mély és maradandó lelki élményről, a vörös zászlóba öltöztetett, sárló-kalapácsal díszített, s „Világ proletárijai egyesültek!” felirattal ünnepélyessé varázsolt román parlamentről. Élénk színekkel esettelle azt az őszinte demokratikus lelkesedést és a munkássággal való testvéri együttműködés vágyát, mely a parasztság, a hadsereg és a lelkészek sorában is megnyilvánul és amelyet a kongresszuson kiküldötteik által kifejezésre is juttattak. Végül a kongresszus résztvevőinek és a Mihai Vitezműveken egybegyűlt negyedmilliónyi

és 4. a harcot a sovinizmus ellen. Bukarestben nagy népgyűlések és tüntetések voltak Románia őszinte demokratizálásáért és az ODA (románul: FND) kormányának a megalakításáért. A felvonulások élcsapata a vasuti munkásság volt.

A szónok kijelenti, hogy a harcot az őszinte demokratizálásért itt is meg kell indítanunk. A másik nagyon fontos kérdés a termelés fokozása. A kongresszus dicsérettel tünnette ki az e téren már elért eredményeket. Így dicséretet kaptak a galaci dokkmunkások és a konstaneai kikötőmunkások is, akiknek önfeláldozó munkája helyrehozta a fasiszták által szétrombolt kikötőket, lehetővé téve a hadseregek utánpótlását s az ország gazdasági vérkeringésének újraindítását.

tömeg közös tüntetésének lelkes és lelkesítő hangulatát rajzolta meg.

Jordáky Lajos a kongresszus eredményeit foglalta össze. A szakszervezet jelenleg a munkásság legnagyobb tömegerejét. Együtt a szakszervezet a munkásegységnek a kifejezője is. A lezajlott szakszervezeti kongresszus legnagyobb jelentőségű megmozdulásunk

Nem a kisembereket kell purifikálni, hanem a fejeseket

A szónok itt rátért a földkérdés politikai jelentőségének méltatására, „szakszervezetünk nyitott” — mondotta — „A reakció legnagyobb tényezője a Nemzeti Párt, az egyes vezetői. A Maniu-párt sorai között sok őszintén demokrata földműves van, de közvetlenül Maniu körüli reakciós elemek csoportosulnak. Fel fogjuk osztani Maniu badacsonyfi birtokait!”

A szónok fölveti a tisztogatás kérdését is. Sokhelyt a kiszűrésű embereket purifikálták, míg a főkolompokok, olyanok, akik a goczolás értelmi szerzői és megszervezői voltak, megmaradtak magas állásaikban. Tehát nem a kisembereket, a felső parancs végrehajtóit kell purifikálni, hanem az értelmi szerzőket, a fejeseket. „Listákat kell összeállítani” — mondotta a szónok — „a fasiszta büncsoportokról. A szomszéd kormányoknál, így a debreceni kormányánál is, lépéseket kell majd tenni, hogy a kolozsvári fasisztákat toloncolják ide, hogy mi itélkezzünk felettük!”

Pocol Victor dr. közbeszólt: „Maradjanak csak ott, mert itt még felmentik őket!” (általános derűtség).

Jordáky leszögezi, hogy a szovjet-román fegyverszüneti szerződés nem vitás. Az sem vitás, hogy addig, míg őszinte demokrácia nincs Romániában, a román közigazgatást ide nem terjeszthetik ki. „Ez nem csak a mi álláspontunk, hanem az Országos Demokrata Arcvonal álláspontja, ez a román munkásság álláspontja is. Abban a pillanatban, amikor az ODA kerül kormányra, megváltozik a helyzet és Eszakerdély kérdése újra napirendre kerül. De ebben az esetben is Románia kormánya nem adja, nem küldi ide a közigazgatást, hanem csak kiegészíti a meglévőt. Tehát a közigazgatást itt nekünk kell megszervezni!”

Szabotálnak a postavezérgazgatóságon!

Veress Pál a postások problémáját tárja fel. A vasutasoknak régi hagyományai vannak a szervezés terén, a postások azonban sohasem voltak eddig szervezve. Így érthető, hogy nem tudunk olyan eredményeket felmutatni, mint a vasutasok. Az egyik eszakerdélyi városban a román posta vette kezébe az ügyeket, a másikban a postások önállóan intézkedtek. Itt Kolozsvárt hónapok óta tartó huzavona után a posta összes személyzete nem teszi ki a kéthetős embert, de ez a kis gárda sem valami erős demokrata érzelmeknek adta tanujelét, ami-

volt, mind kül-, mind belpolitikai, valamint szervezeti szempontból.

Ezen a kongresszuson szerepeltek először, mint szervezett munkások, a tisztviselők, a tanárok, a papok és a hadsereg tisztjei is. Romániában még nem volt ilyen hatalmas számarányú szakszervezeti mozgalom. A szervezeti egység mellett külső, nemzetközi vonatkozásban ez volt az első nagy demonstrációja a nemzetközi munkásegységnek. Egy új szakszervezeti internacionále felállítását határozták el és elő is készítették e szakszervezeti internacionále alapjainak a lefektetését.

A fasiszmus-ellenes harc vörös vonalként húzódott végig a kongresszus ülésén. Egységes fellépést hangsúlyoztak ki a közös főellenség, a fasiszmus ellen. Ez a harc a termelés frontján is folyik. A termelés fokozása óriási fontosságu. „Mi, Eszakerdély népei” — mondotta Jordáky — nem adunk katonát sem a román, sem a magyar hadosztályoknak, ezért fokozott mértékben kötelességünk minden erőnkel a termelést a maximumig és cenzurát is fokozni. Most minden egyenlő és minden erőnket a fasiszmus megsemmisítésére kell fordítsuk. A végső győzelemhez a fasiszmus ellen fel kell használjunk, mozgósítanunk kell minden antifasiszta munkás és polgár erejét.”

Timofi György kiemeli, hogy a kongresszuson a legnagyobb eredményt a CFR erők elmozdították a CFR alapszabályait és az új alapszabályok szerint egyszerű vasuti munkás is lehet a CFR vezérgazdája, ha rátermett. A vasutasok nyugója is kedvező elintézkést nyert. Minden vasuti munkást átvettek, tekintet nélkül arra, hogy eddig a CFR vagy a MÁV alkalmazója volt-e? Ezzel szemben nagyon kevés az eredmény a postán. Ennek oka elsősorban az, hogy a postások szakszervezete gyenge. A posta tele van reakciós elemekkel. A munkásság lapjait elcsikkasztják. Nagyon fontos tehát, hogy a postások meg legyenek szervezve és jól legyenek megszervezve.

Pocol Victor dr. hozzászólt: „Mint a postások szakszervezetének elnöke, kijelentem, hogy tövedés a postások kongresszusi sikertelenségét a szervezés hiányával magyarázunk, hiszen postásaink itt egytől-egyig szervezve vannak. A baj az, hogy a posta élén légionáriusok állnak Bukarestben és mi így nem tudunk semmi eredményt elérni.”

Bugnariu Tudor köszönetet mond Lakatos Istvánnak azért a lelkesítő beszédért, mellyel a bukaresti nagy napokat a hallgatóság elő varázsolta, de megjegyzi, hogy tekintettel kell lenni az olyan demokrata polgárokról is, akik a nemzetközi munkásművel nem azonosítják magukat teljes mértékben. „Mint a román demokratikus szervezetek képviselői” — mondotta — „fontosnak tartanók, hogy a demokratikus román tömegek előtt a demokráciának egy kiküldött képviselője is tartson románnyelvű előadást a kongresszus lefolyásáról, olyan lelkesítő formában, ahogy azt Lakatos István tette.”

szabotálással. Ötszáz családtag létezől van szó. Gyors intézkedésre és radikális megoldásra van szükség.

Idősebb Vescan Teofil, mint volt főispán, szól hozzá a posta kérdéséhez és megjegyzi, hogy már január 10-én ezt a kérdést miniszteri határozat rendezte. „Ugy látszik, hogy a postavezérgazgatóságon szabotálnak a miniszteri határozatot. (Felolvassa a szóbanforgó határozatot). Kérjük a főispánt és a polgármestert, hogy szerezzenek érvényt a miniszteri rendeletnek!”

Pogăceanu főispán a kérdés gyors és sürgős megoldására, bizottság kinevezését javasolja. Az elv az legyen: aki dolgozott, annak fizetés jár!

A gyűlés a bizottságra vonatkozó javaslatot elfogadja és megválasztja a postaügyeket rendező bizottság tagjait Pocol Victor dr., id. Vescan Teofil, Kovács István, Veress Pál és Timofi Gheorghe személyében.

A jegyzőkönyvi kivonat közlését következő számunkban folytatjuk.

Köszönőlevél

Vescan Teofil volt főispánnak

Az Országos Demokrata Arcvonal kolozsvári és kolozsmegyei szervezeteibe tömörült politikai pártok, valamint gazdasági és társadalmi egyesületek legmelegebb elismerésüket és legmélyebb hálójukat fejezik ki Vescan Teofil barátunknak, Kolozs megye volt főispánjának, azért az önfeláldozó és értékes munkáért, melyet a megye helyreállításának érdekében kifejtett.

Az Országos Demokrata Arcvonal alkotó szervezetei tudatában vannak annak a munkának, melyet Vescan Teofil a legsúlyosabb időkben végzett el az itt élő dolgozó rétegek érdekében, nemzetiségre való tekintet nélkül.

Kötelességünk megállapítani, hogy Vescan Teofil az első főispánja a megyének Erdély történetében, aki a dolgozó rétegek bizalmából került a megye élére. Vescan Teofil a nép főispánja volt, mert a népet képviselő pártok és szervezetek választották meg, és mert minden tettével a nép érdekét szolgálta. Nem parancsolt, hanem együttműködött a demokratikus erővel s ennek a tökéletes együttműködésnek — a megfelelő hatóság és a demokratikus szervezetek együttműködésének — köszönhető elsősorban az, hogy a fasisztáktól szétrombolt városunk és megyénk rövid idő alatt talpra állt és megkezdte azt az építőmunkát, mely meggyőződésünk szerint fordulópontot jelent Erdély történetében. Ez a munka tette lehetővé azt is, hogy Kolozsvár és Kolozs megye népe teljes erejével járulhat most hozzá a fasiszmus ellen folyó harcra gyorsabb befejezéséhez.

Kérjük Vescan Teofil barátunkat, hogy mint a múltban, úgy ezután is cselekvő módon vegye ki részét abból a munkából, melynek célja a teljes és tökéletes demokrácia megvalósítása minden itt élő nép és dolgozó érdekében.

Kolozsvár, 1945 február 8-án.

A kolozsvári Központi Tanácsadó Testület tisztelettel.

**Gazdák
figyelmébe**

!!

V E S Z U N K

lőheremagot, lucernamagot, szarvaskerepet, baltacimti és egyéb takarmánymagvakat, valamint viktoriaborsót, express-borsót, búzát, rozst, tengerit; utóbbi lehetőleg csövesen és az összes olajmagvakat. Erdélyi Gazdák Magértékesítő Szervezete Kolozsvár, Majális-utca 10.

„Járjon saját földjén a nép, amikor a tavaszi szántás barázdái közt lépked...”

— üzeni Groza Péter az északerdélyieknek

A brassói földművesek kiküldötte mondotta a bukaresti parlamentben tartott szakszervezeti kongresszuson: „Petre Groza — groza boierilor...”

A szellemes szójáték rendkívül jellemző arra, mit lát benne Románia földműves népe. „Groza Péter — a bojárok borzalma.” Vagy nem borzalom az nekik, hogy 50 hektárnál több földjük ne lehessen? Nem borzalom az, hogy attól, aki földjét hűtlenül elhagyta, elveszik az utolsó göröngyöt is, és annak adják, aki a nehéz időkben is megdolgozta azt? Hát nem borzalom-e ez az igazság azoknak, akik oly igazságtalanul voltak eddig hatalmas birtokok hasznélvezői, semmittevői urai?

Maga Groza Péter miniszterelnök-helyettes a következőket mondotta nekünk a földreformról a miniszterelnökségen. Lévo hivatalában, ahol több mint két óra hosszat beszélgettünk vele multról, jelenről, jövőről:

— Eljöttek hozzám Maniu-barát és liberálistáruktól ugynevezett „felelős pártférfiak”, és magyarizációt kértek tőlem az Országos Demokrata Arevonal új kormányzati programját illetően. Megmondtam nekik, hogy semmi magyarizálni vagy hozzáfűzni valóm sincs. „De hiszen ez forradalom!” — mondták az urak. „Lehet, hogy forradalom” — feleltem — „lehet, uraim! De örülünk, hogy olyan forradalom van, amelyben csak a bojárok zsebe vérzik!”... Azon a fogadáson, amelyet az Iparügyi miniszter adott a külföldi kongresszusi vendégek tiszteletére, alkalmam volt elbeszélgetni az északerdélyi munkáskiküldöttekkel. Jordáky Lajos közölte velem, hogy Északerdélyben még február hónapban végre akarják hajtani a kormányzati program földreformra vonatkozó pontjait. Helyesen teszik. Járjon saját földjén a nép, amikor a tavaszi szántás barázdái közt lépked...

Itt ráterelődik a beszélgetés Északerdélyre, és az erdélyi magyarság helyzetére.

— Most multan hatvan éves — mondotta — és háromféle országban éltem anélkül, hogy megszüntem volna dévai lakos lenni. Ez a háromféle ország, ez a háromféle uralom egy valamiről győzött meg kétségtelenül: nincs ennek a két népnek nagyobb átká, mint az, hogy nem tud egymásra találni. Vagy inkább így: máig nem tudott egymásra találni. Mert én hiszek abban, hogy eljött az idő, a pillanat, amikor mégis egymásra találhatunk mi: románok és magyarok. Ezt nemcsak mint politikus mondom, hanem mint ember is, aki súlyos lelki sebeket kaptam ebben az áldatlan harcban.

— Tudom, sok hibát követtek el ezen a téren itt is — ott is. De hagyjuk most ezt. 1919. tavaszán kineveztek kisebbségi miniszternek. Ebben a minőségben kidolgoztam egy tervet a Székelyföld közigazgatási és kulturális autonómiájára vonatkozóan. Ezt senki sem vette komolyan rajtam kívül. Megluktam. Feléle buktam: közlekedésügyi miniszter lettem. Nem sokáig. Aztán 1926. 27-ben közmunkaügyi miniszter, itt se maradhattam meg. Ugynevezett „politikai hullá” lettem. De csak az ő szemükben! A magaméban semmi esetre sem! Megalakítottam az Ekészfrontot otthon. Déván. Ma az egész ország földműves népe mellettünk sorakozik fel. Most van saját alatt „Harc” című művem, amelyet pártom vezetőivel dolgoztunk ki, és amely 500 oldalon ismerteti azt a harcot, amelyet folytatunk. Egy másik könyvem „A börtön árnyékában” címmel jelenik meg. Rövid kis munka. A Mal-

maison-börtönbeli szenvedéseimről szól... Nem, ez így nem helyes! Hiszen olyanokkal dolgozom együtt, akik sokkal-sokkal többet szenvedtek meggyőződésükért, mint én. Inkább mondjuk így: azokat a gondolataimat adom itt közre, amelyek a börtönben születtek.

A beszélgetést többször megszakítja a titkár s a telefon. Halasztáhatatlan ügyekben kéri véleményét, intézkedését. Energikus, határozott mondatokban válaszol, majd ismét az újságíró felé fordul:

— Tudja, én Somló Bódoggal, a nagy magyar jogással végeztem együtt tanulmányaimat. Vetélytársak voltunk. Bevallom: legyűrt. Ma is őrzöm a Tolnai Világlapjának azt a számát, amely kettőnk fényképét közli: a két legjobban vizsgázó jogász voltunk. Ő volt a jobbik... Aztán én kikerültem Németországba, onnan haza, jött a háború, családot alapítottam, és... nézze, nem is kerülhettem el azt, hogy politizáljak. Kevesen voltunk román intellektüelek, kötelességünk

volt, hogy azt, amit tudásban, műveltségben felszedtünk, népünk javára fordítsuk. Csak hogy Maniu és Vaida másképpen látták a dolgokat, mint én. Az ő utjuk sohase volt az én utam, és ma, a második világháború vége felé, magamnak kell igazat adnom. Az én utam a nép útja, a haladás útja, a béke útja.

— Természetesen, azok, akik akkor sem értettek meg, amikor „politikai hullá”-nak minősítettek, ma sem érthetnek meg. Azt mondják, Kerenszki vagyok. Hogy azzá leszek. Tévednek. Nő vagyok Kerenszki, és nem is leszek azzá, mert engem nem felülről ültettek arra a helyre, ahol ma vagyok, hanem lentről, a nép soraiból. Persze, forradalom nélkül nincs változás, tudom. Vannak elkerülhetetlen helyzetek, amelyeket azonban vállalni kell, ha a fejlődés folytonossága megszakad... A polgári szemlélet természetesen hiábavaló vitázni. A burzsoázia hibája, hogy összetéveszti a forradalommal magát a rendszert, amely felé a forradalom

„SZTALIN VELÜNK VAN!”

Egy hős orosz leány példája

Most, amikor a szovjet csapatok egyre hatalmasabb áradásban zudulnak Németország szive, Berlin felé, az időben már messziről ugyan, de annál csudálatosabban és magasztosabban nő az emlékezetben egy moszkvakörnyéki orosz leánynak, Zoja Anatoljevna hős példája; a háború ama korszakából, amikor a németek közvetlenül Moszkva előtt állottak...

Egy gerendákkal megtámogatott, összelőtt házhoz német csoport közeledett. Közöttük, látszólag teljesen megtörten, lábát vonszolva, egy férfiruhás leányka haladt. Nyakában feliratos tábla: „Gyujtogató!” A falusiak jól ismerték. Partizán-lány volt, akit ők egyszerűen Tanjának hívtak. Vonszolta magát a közeli halál felé, jeges rongyai alatt vesszőzések, ütlegek véres foltjaival, de fogát összeszorítva: semmi kínzás sem tudta kiszedni belőle a partizán-titkokat!

A veszthely körül már várta őket az összeterelt falusiak fagyól, rémülettel didergő serege. Ideparancsolták őket, hogy Tanjájuk szörnyű vége minden időkre elrettentő például szolgáljon: nem tudták, hogy visszafelé fog elsülni a dolog! Az ő megemléző lelke megérezte, miről van szó. Minden maradék lelkierejét összeszedve, elhatározta, hogy valóban példát fog mutatni. Arcára a nagy készülődés feszült vonásai íródak ki, melyeken átsugárzott a teljesített kötelesség tudata. Így nézett körül, így vette egyenként számba a veszthely köré csődített testvéreit — s ez a látvány, a megtört, zokogó, vacogó emberek látása, még jobban megerősítette benne a kötelességteljesítés égő akaratát. Emberfeletti erővel kiáltotta hát oda:

— Hé, elvtársak! Mért csüggedtek? Legyetek bátrak!

A hurok azonban megszorult nyakán, elrekesztette hangját. Már lélegzeni alig tudott, s mégis sikerült emberfeletti erővel újra felkiáltania:

— Sztalin velünk van! Sztalin jönni fog!

Ime, a diadalmas hit túlélt a testet: Tanjának sikerült lelkierejét a halál küszöbén testvérei lelkebe átsugaraznia. Így lett a németek által elrettentőnek szánt példából a francia szabadsághős leány, Jeanne D'Arc, nagyságához is méltó hős példája.

Megkezdte munkáját az Ipartestület kebelében alakult tisztogató bizottság

KOLOZSVÁR, február 10. A múlt év november 2-án az Egyetemi Diákházban megtartott ipartestületi közgyűlésen megválasztott ipartestületi előjáróság részéről kijelölt tisztogatóbizottság január 26-án megkezdte működését.

A bizottsághoz összesen 448 nyilatkozat érkezett. A beérkezett nyilatkozatok közül 186 darabot a legnagyobb körültekintéssel és tárgyilagossággal már feldolgozott a bizottság és a következő határozatokat hozta:

1. Péter Lajos tiltakozását Muresan Sándor tisztogatóbizottsági tag-sága ellen a bizottság elutasítja.

2. Gyurka János könyvkötőmester imrédysta párttag volt, vezetőségi tisztséget nem viselhet, egyévi időtartamra havi 100 pengőt fizet a Népvédelmi Egyesületnek.

3. Csonka Béláné fehérművarrónő Baross-tagságát nem vallotta be, egyévi időtartamra a Népvédelmi Egyesületnek havi 100 pengőt fizet.

4. Demény Andor építőmester Baross-tagságát letagadta, egyévi időtartamra havi 500 pengőt fizet a kolozsvári Ipartestület segélyalapjára.

5. Szabó Gyula lakatosmester Baross-tagságát nem vallotta be, egyévi időtartamra havi 200 pengőt fizet a Népvédelmi Egyesület segélyalapjára.

6. Szalkai István sütőmester Baross-tagságát elhallgatta, dorgálásban részesült.

7. Egyed Sándor malombérlő Baross-tagságát letagadta, egyévi időtartamra havi 400 pengőt fizet a Gyógynevelési Intézet javára.

8. Bennisz Ferenc ipartestületi jegyző ellen Orbán János, Hájek Ferenc, Szántay József panaszait a bizottság megvizsgálva, azokat elutasítja. Bennisz Ferencet felmenti.

A tisztogató bizottság nevében:

Idősb Jordáky Lajos
nyomdász-mester, bizottsági elnök,

drága kísérletezések árán törtetett. Ma már azonban nem lehet szó véres forradalomról, hanem arról, hogy egy népi rendszert minél jobban, minél becsületesebben kiépíthessünk.

— Az előbb miniszterelnökhelyettes úr a székely autonómia tervéről szólott. Ma mit tart szükségesnek a székely kérdés megoldásához?

— A demokráciát. Ma ezt kell kiverkednünk.

Feláll. A beszélgetést ezzel befejeztük. A miniszterelnökhelyettes egyre többen keresik.

— Nem baj — mondja mosolyogva, — majd egyszer Kolozsvárt hosszasan elbeszélgethetünk.

— Mikor jön Kolozsvárra, miniszterelnökhelyettes úr?

— Amint ODA-kormányunk lehet... A vizontlátásra — Kolozsváron.

Közet nyújt:

— Vigyázzon, meg ne verjék a várakozók odakint — neveti barátságosan.

Az előszobában tényleg nagyon sokan várják. Szemrehányó pillantásokat vetettek felénk. Ennél több azonban nem történt. Ugy látszik, megértették, hogy a miniszterelnökhelyettesnek sok mondanivalója lehet Északerdély népe számára.

Somlyai László

Naszód vármegye főispán hivatalának rendelete a magángazdák kitermelte faanyagok ügyében

Naszód vármegye főispáni hivatala 19. sz. rendeletének 6. és 7. pontjának kiegészítéseképpen 31. sz. alatt újabb rendeletet adott ki, amelyben a következőket rendel el:

1. A 19. sz. rendelet 7. pontjában elrendelt jelentkezési határidőt a kitermelő cégek számára 14 nappal meghosszabbítottam.

Ezen határidőt jelen rendelet sajtotában való közzététel napjától számítjuk. Érdekeik megvédése végett a kitermelő cégek a beszerzési erdőigazgatóságnál ezen határidőn belül kötelesek megjelenni.

2. A távollevő cégek által kitermelte faanyagot, azért, hogy a romlástól megóvja, a beszerzési erdőigazgatóság az illetékes erdőfelügyelőségnek keresztül áruba bocsátja.

3. A távolmaradás okának minőségét bizottság fogja megállapítani, amelyet a következőkből állítunk össze: a törvényszék elnöke, a vármegye pénzügyi osztályának főnöke, a vármegye ügyésze és az erdőigazgatóság egy kiküldöttje. Ezen bizottságnál fellebbezést lehet benyújtani minden olyan ügyben, amely a távollevőket érinti.

A fentjelzett bizottság döntése ellen a vármegye főispánjához lehet fellebbezni 14 napon belül.

A kéréseket és fellebbezéseket az erdőigazgatósághoz kell benyújtani.

4. A végrehajtó szabályrendelet jelen rendelet elveivel fog igazodni.

5. Jelen rendelet a közzététel napján lép életbe és a kifüggesztés, valamint sajtó útján hirdettetik ki.

Dr. Stefan Pop,
főispán.

Sportíró. Vasárnap 11 órakor barátságos jégkorong-mérkőzés a Dermata-KEAC válogatott és KKE között a sétatéri jégpályán.

Uránia Mozgó

A Népvédelmi Egyesület tulajdonában

Február 8-11-ig

Az orosz nép bosszúja

Nagy kiállítású Szovjet-film, a partizánok életéből

A munkásság együttes erőfeszítéssel helyreállította a gázgyárat

Tömegkatasztrófától mentették meg Kolozsvárt a gázgyár munkásai

KOLOZSVAR, február 10. Aki esodát akar látni, az menjen el a kolozsvári gázgyárba. Ugy hangzik ez a mondat, mintha tulás lenne. Pedig nem az. Maga a valóság. A kolozsvári gázgyárban valóban esoda történik. Egy nagyszerű orosz mérnök és a lelkes, az új idők szellemét megértő munkások és tisztviselők, valósággal a semmiből új üzemet teremtenek. Hogyan csinálják? Ezt akarjuk itt most elbeszélni szép sorjában.

A múlt év őszén, amikor a hiteles csapatok elmenekültek Kolozsvárról, a diadalmasan előretörő Vörös Hadsereg elől, tudjuk jól, romokat hagytak maguk után. Többek között a kolozsvári gázgyárat is felrobbantották.

Itt járunk most a gyártelepen az üzem vezetőivel és szakmunkásaival. Sorra mutogatják, mi mindent robbantottak fel a német rombolóosztagok.

Valósággal porrá zúzták az üzemet. Az értékes gépek, a gázfejlesztő kemence, a villanymotorok, minden, de minden, ami fontos és értékes volt, rommá vált.

Az egyik szakmunkás felemel egy acél darabot. Összevizsgálgatja és repedezett a rettentő erejű robbanásban. Valamikor egy elektromotor alkatrésze volt. Ma pedig ócska.

Az utolsó éjszakán jöttek a német katonák

— Az utolsó éjszaka jöttek a németek, úgy éjfél tájban — meséli az egyik szakmunkás. — Hiszen, ha lett volna időnk, elvágtuk volna a gyújtósínöveket s a legértékesebb gépeket így megmenthetjük. Előzőleg ugyan eleget biztattak bennünket a városházáról s a rendőrségről, hogy a mi üzemiünket nem fogják felrobbantani, mert hiszen ez igazán nem szolgál hadi célt. De mi mégis gyanakodtunk.

Tovább beszél s csak ekkor derül ki, hogy a gázgyár munkássága milyen óriási veszélytől mentette meg Kolozsvár lakosságát. A gyár munkássága ugyanis elővigyázatból kiengedte a gázt a nagy tartályból s ezenkívül a város főutvonalaiban lévő csővezetékét mindenütt vízzárákkal látta el. Ha ugyanis a vízzárák nincsenek és nem akadályozzák meg a robbanás tovaterjedését, akkor az emberderéknél vastagabb csővezeték felrobbant volna. A Hosszu-utca, Eötvös-utca, Széchenyi-tér, Dózsa György-utca, Kossuth Lajos-utca és a Szabadság-tér valósággal levegőbe röpültek volna, hiszen a csővezetékben mindenütt nagymennyiségű gáz volt főlhalmozódva. Hogy micsoda borzalmas tömegkatasztrófa következett volna be, arra minden képzelő erő kevés. A gázgyár munkásai azonban résen állottak s megóvták Kolozsvárt a szörnyű pusztulástól.

Ellenben a gázgyár tönkrement. A munkásság azonban ahelyett, hogy szerteszéledt volna, a szovjet csapatok bevonulását követő napon máris nekilátott a romok eltakarításának. Szerencsésük is volt. Egy már esztendő óta Erdélyben lakó kiváló orosz mérnök állott az üzem élére, aki hallatlan energiával és lelkesedéssel szervezte meg az újjáépítést.

Romokból és ócskavasból épült újjá a gyár

Lássuk azonban a tényeket. 1944 októberében a több mint ötven embert foglalkoztató üzem egyetlen romhalmaz volt. Például az üzem lelkét képező gázfejlesztő kemencét, amelyet 1941-ben közel egy éven át építettek a Németországból

hozott szakemberek, teljesen elpusztították. A munkásság azonban nem ijedt meg. A romok eltakarítása után nyomban nekilátott az építésnek. Két kiváló szakmunkás, névszerint Friz József és Fenesi István vezették az újjáépítési munkálatokat s két hónap alatt elvégezték azt, amin a németek egy évig dolgoztak.

Hogyan épült újjá a különleges, majdnem tíz méter magas, végtelenül bonyolult gázfejlesztő kemence? Ugy, hogy Friz József annakidején megleste a külföldi szakmunkásokat. Aztán utánaolvasott munkástársaival a szakkönyvekben s a gyár vezetőivel folytatott tanácskozás után valósággal rekonstruálták a terveket. De télen nem lehet építeni... Megoldották ők ezt a dolgot is! Az épülő gázkemence köré óriási szint emeltek s benn állan-

Festéket és fertőtlenítőszeret gyártanak a gázgyárban

De az építő munka mellett igyekeznek máris termelni. Gázt ugyan ma még nem adhatnak, de azért kitaláltak valamit, amivel hasznára lehetnek a közösségnek. A gázgyártásánál lecsapódó kátrányszerű anyagot eddig elpocsékolták. Kerítéseket mázoltak vele, vagy egyszerűen elöntötték. Most a gyár fiatal vegyész nekiült és vizsgálgatni kezdte ezt az anyagot. Hamarosan megállapította, hogy a jelenlegi, igen szerény műszaki lehetőségeik mellett is, igen nagyértékű vegyi anyagot tudnak belőle előállítani. Azóta, a maguk erejéből fel is szerelték a megfelelő készülékeket s már folyik is a munka. Mit állítanak elő? Antracént s egyéb festékanyagokat, fertőtlenítőszeret, benzolt, naftalint, mind olyan anyagokat, amelyekhez a mai viszonyok között egyszerűen lehetlenség hozzájutni. De továbbmenve már kátránypapír és szigetelőpapír gyártására is berendezkedtek. Most már azon törnek a fejüket, hogy rendszeres festékgyártásra is berendezkednek.

Kell-e ennél szebb példa! A faszimusz mindent elpusztított, s ma mégis élet és munka folyik a gyárban. A dolgozók ereje lehirta a nehézségeket s tüke nélkül (a város adott csak bizonyos anyagi támogatást), egyedül munkaerejükre támaszkodva felépítették ismét a gyárat!

Megtörténtek az előkészületek a kolozsvári városi törvényhatósági bizottság tagjainak megválasztására

Kolozsvár, február 11. Amint már korábban hírül adtuk, hamarosan sor kerül Kolozsváron a községi választásokra, hogy a város demokratikus lakosságának akaratát képviselő Városi Tanácsfelelőset vehesse át a város vezetését az ideiglenes városi tanácstól. Érdeklődésünkre a polgármesteri hivatal a közeli választások előkészítésére, a következőket tartotta szükségesnek a közvélemény tudomására hozni:

Szavazati joggal bír minden kolozsvári lakos nemre, fajra és vallásra való tekintet nélkül, aki 1927 január 1-én előtt született és 1945. január 1-én állandó tartózkodás jellegrével Kolozsvárt lakott és ma is itt lakik. Az itt lakás tényét vélelmezik azokra nézve, akik az 1914. év november havában megtartott népszámlálás alkalmával összeírattak.

Nincs szavazati joguk azoknak, akik tényleges katonai szolgálatot teljesí-

doan fűtenek. Így aztán akár husz-fokos hidegben is tudnak dolgozni. De újjáépítették a gépházat s a többi épületet is, amiket a robbanás valósággal elsepert a föld színéről. Bizony az is megesezt, hogy a szomszéd utcából hordták haza a téglákat és az alkatrészeket. De ma már állanak az épületek!

Ezalatt Fenesi István gázmester vezetésével a gépalkatrészeket szedték össze. Honnan? A szomszéd ház fedeléről, a romok alól, mindenütt. Furtak, forrasztottak, kálapáltak, hegesztettek s ma már működésre készek a gépek.

Igy dolgoznak szakadatlanul, fáradtságot és csüggedést nem ismerve immár október óta. S hatalmas munkateljesítményüknek meg is van az eredménye. Még az idej távolságon megkezdheti működését a gyár.

A kolozsvári gázgyárat különben a gyár munkásai szövetkezeti alapon, saját kezelésbe akarják venni. Tudomásunk szerint szerződési ajánlatot is tettek a városnak, felajánlva a tiszta haszon nyolevan százalékát. Tíz százalékot a szakszervezeti tanácsnak kívánunk juttatni, míg a fennmaradó tíz százalék az üzem munkásaié lenne.

Az ügyet a napokban tárgyalja a városi tanács s remélhetőleg rövidesen megkezdheti munkáját Kolozsvár első, a munkásság kezelésében lévő közüzeme. A városi tanács nem is hozhat igazságosabb döntést, minthogy elfogadja a gázgyár munkásainak ajánlatát. Hiszen ők voltak azok, akik a semmiből újjáteremtették a gázgyárat.

A gázgyári üzem megindulásának egyedül az lehet a biztosítéka, ha a munkásság kezében van. Márpedig a gázgyárnak föltétlenül működni kell, nemcsak azért, mert övenöt családnak ad kenyeret — ami már különben egymagában is fontos indok — de azért is, mert a klinikák s elsősorban a szülészeti klinika munkája gáz nélkül rendkívül nehézségekbe ütközik. Ezen kívül számos gyár és üzem, így például a nyomdák is, gázra vannak berendezkedve s ma csak súlyos nehézségek árán, vagy esetleg egyáltalán nem tudják elvégezni munkájukat.

n. e.

biróság épületében haladéktalanul jelentkezniük kell.

A választói névjegyzéket közszemlére fogják kitenni és a kifüggesztéstől számított 5 napon belül panasszal lehet élni vagy azért, hogy az érdekeltektől, hozzátartozóktól, vagy alkalmazottaitól a névjegyzékbe kimaradtak, vagy pedig azért, hogy a névjegyzékbe olyan egyén vétetett fel, akinek szavazati joga nincsen.

A választóigazolványokat az utca-előjárók fogják kiosztani.

Fiatalok sikere a Városi Színházban

Könnyű fajsúlyú francia vigjátékot újított fel a színház a „Francia szobalány” multheti bemutatójával. A darab az amerikai penzarisztokrácia életét mutatja, mégpedig a francia polgári rétegek szemszögéből.

A jelentéktelen meséjű dráma — bár annyi báj és ártatlan komédia van benne, amennyi csak francia író mindenképp fölé emelkedő természet jólelkűségéből telik — nem érdemelné meg, hogy bővebben foglalkozzunk vele, ha a darab bemutatója nem jelentene új fordulatot Kolozsvár színház életében. Az operettek betegen hazug világába, a kényszerből vállalt társadalmi drámák kínos merevségébe egyszerre élettel teli játék, valódi komédia jelentkezik.

Most éreztük először, hogy a színház kábultságából magához tért és elindult a játék útján. Tartalmilag egyelőre még nem tudta azt a társadalmi szemléletet adni, amely most van kialakulóban, de legalább formában a helyes utra lépett. Komédiát hozott, amelyben pezseg az élet és amelyben tényleg játszanak is. És még egy. Az elmúlt alkonyodó évtizedek rutinos játékkal önmagukba savanyodott színészei helyett most egyszerre friss erejű fiatalok töltötte be a szerepeket. Három szép fiatal tehetség is ugrott ki a darabban. Könyves Nagy Lajos helyes orientációjából... Új idők új embereket kívánunk mindenütt, így a színháznál is. A „Francia szobalány” értéképpen ez adta.

A főszerepet játszó Könyves Ibolya úde fiatalágán kívül tehetségével és máris kiforrottnak mondható játék-készségével fogta meg a nézőt. Kifogástalanul tudta visszaadni a szobalány kényszerült francia diáklány vonzó alakját. Dorian Ilona tehetségben vetélkedik Könyves Ibolyával. Az amerikai milliomoslány éppen nem könnyű szerepét mély drámai átéléssel alakította. Bara Margit — a harmadik friss tehetsége a színháznak — az egyéniségének nem megfelelő szerepben is jól tudta érvényesíteni a fiatalág szépségét. A törekvő Flóra Jenő amerikai fiatalembere hibátlan alakítás volt. Játéka jól fejlődik, csak drámai erejét kell növelnie fokozottabb elmélyüléssel az életben és művészetben. A négy fiatalból sokat várunk. Nem szeretnénk, ha az első kétségtelenül kirobbanó sikerrel befejezettek tekintenék fejlődésüket.

A fiatalok mellett meg kell még emlékeznünk Borovszky Oszkár felteptéről. A Világról visszatért művészt a közönség percekig tartó tapsal köszöntötte. Borovszky alakításában méltónak is bizonyult a lelkes fogadtatásra.

Könyves Nagy Lajos rendezéséről csak annyit mondunk, hogy lelkiismeretes művészi munka volt. Először nem éreztünk zökönőket, stíluskülönbségeket az előadásban.

Ezek beszégetésével bizalommal nézünk a Városi Színház további fejlődése felé és joggal várjuk a további eredményeket.

Jablóczy László

Ciánoz és veszélytelen gázakkal írt DEAK mérnök Kolozsvár, Malinovszky-tér 1. sz. (volt Hitler-tér). Félemelet.

HIRDETÉSI ARANK: Apróhirdetés szavankint 60 fillér, legkisebb apróhirdetés 10 szög 6 P. Keretes hirdetés cm² 1.50 P. Hírek között szavankint 1.50 P. Nyíltter szavankint 3 P. Közg. közlemények szavankint 2 P.

Adás - véte i

GYÜMÖLCSKERESKEDŐK figyelmébe! Nagymennyiségű gyümölcsösláda olcsón eladó. Cim: Bodor Sándor, Széchenyi-tér 27. Ugyanott egy nagy deszkapala is eladó. 3353

ELADÓ egy centrálbabinos varrógép, két ágygarnitúra. Cim: Uránia-palota, I. em., 9. ajtó. 3336

ELADÓ főzőkemma, vaskályha, ruhaszekrény, elázó, ruhafogas, kalotaszegi asztal, spanyolfal, festővásznak, két szobafesték, tokkal, verandaablak. Kalandos-utca 5. 3337

KÖNYVET, bármilyen nyelvű, orvosit, irodalmi, művészeti, pszichológiaiit veszünk és eladunk. Antiquarium, Deák Ferenc-utca 6. 3340

ELADÓ 3x4 és kisebb színes gyapjúszőnyegek, hataszemélyes abrosz, északkeleti perzsa és egy férfi sportnadrág. Deák Ferenc-utca 44, I. s. délelőtt 10-ig, délután 3-tól. 3348

LITERES üveget veszek. Szabai Antal, Pap-utca 73. 3329

FIGYELEM! Aranyat, ezüstöt a legmagasabb áron veszek. Hílf Kálmán órák és ékszerész, Mátyás király-utca 2. szám. 3274

KIFOGÁSTALAN állapotban lévő irógép eladó. Délután 2-től. Cim a kiadóban. 3229

TELJES konyhaberendezés 1900 pengőért. Modern dízhálóberendezés 6900 pengőért eladó. „Libertas”. Deák Ferenc-utca 49. 3077

KÉT ág. egy szalon eladó. Reguly-utca 11 szám. 3238

ANGORA- és puha juhgyapjúfonalat veszek. Dr. Holló, Szabadság-ter 34. 3316

ELCSERELNEM nádcstéri szőlőben lévő 2000 m² tejgyümölcsös, szoba konyhaszámát hasonló értékű, városban lévő házal. Kajántói-ut 01. 3310

JOFORGALMU vendéglő teljes felszereléssel és lakással átadó. Cim a kiadóban. 3344

SZALLAGFÜRESZ, farámás asztal jókarban eladó. Dózsa György-u. 21. 3340

FÓDRASZOK figyelmébe! Inacamin hajfesték és színező samponok 26 árnyalatban, garantált, megrendelhető. Jó és olcsó. Ifj. Mussánál. 3335

IRÓGÉPET keres megvételre az itélőtábla elnöke. 3359

ELADÓ egy jóhangú bécsi zongora. Megtekinthető 10-14 között. Cim a kiadóban. 3360

HASZNÁLT törött csillárokat, éjjeli lámpákat veszek. Cimeket leadni „Eva” műkereskedésben, tőpostával szemben. 2490

ELADÓ egy női brilliánsgyűrű és egy szodrony. Fadrusz János-utca 2. 3363

FÉRFI karkötőóra, elsőrangú szerkezetű eladó. Jolie-üzlet, Unió-utca 4. 3355

ELADÓ vagy átadó jóforgalmu sarokvendéglő, a Dermata közelében. Cim a kiadóban. 3368

ELADÓ angorafonal, kartológép, kétórás villanyrokka, mindenféle fonásra alkalmas és egy 6-os ketrec. Malom-utca 26 szám. Botha. 3370

CSALADI házat vennék. Levelet árnyajelöléssel a kiadóba kérek. Jelige; Csáladi ház. 3373

LAKATOSSZERSZÁMOKAT, gépeket és mindenfajta vasanyagot, vinklivasat, gömbvasat és vaslemez nagy tételben is megveszek. Szatmári, Deák Ferenc-utca 24. 3371

JÓ állapotban lévő feles gyermekkerékért keresek megvételre. Cim a kiadóban. 3367

HIBÁS, elhasznált kerékpár beadó tömlőket vásárolunk. Gumitextilárnyagár, Zápolya-utca 12. 3367

FAVAGÓGÉP prima motorral, új állapotban eladó. Kádár-utca 5, vasudvar. 3357

ELADÓ erős szektér, egy kovács hőfűjtató. Duna-utca 28. 3375

GYÜMÖLCSFAPERMETEZŐGÉPET keresek megvételre. Cim: Unió-utca 21. Tóth. 3370

ELADÓ jutányosan jókarban lévő komblált gyerekkocsi, járóka, hegedű és egy főzőkemma. Arany János-utca 17 szám, 1-4-ig. 3371

IRÓASZTAL és könyvzekrény tölgyből eladó. Ugyanott pianó. Dónát-u. 82. 3379

ELADÓ Singer gomblyukkötőgép. Jókai-utca 2, II. 1. 3370

CSEREPÉT, deszkát és léceket (használtat) vennék. Cim a kiadóban. 3319

PERZSASZŐNYEGEKET veszek, csak privát kézből. Cim a kiadóban. 3319

KAPHATOK könyvzekrények, íróasztalok, szekrények, szék, komódok, ezüstyerek, festmények, tükrök, szalonasztal, vitrin. Kosuth Lajos-utca 14. Kunyaro. 3314

ANGORAGYAPJU és fonal eladó. Szondi-utca 28, délután négytől. 3308

APRÓHIRDETÉSEK

ARANYAT, ezüstöt na pl áron veszünk Urbansky és Kérdő, óra- és ékszerkereskedés. Szabadság-ter 24. 3313

VESZEK és eladok ócska ruhákat, leherméműt. Russu, Dávid Ferenc-utca 3 szám. 3312

LEONBERGI és bernáthegyi kutyakölykök eladók. Szentlélek-utca 11. (Óvár.) 3322

ELADÓ perzsaszőnyeg, bőrgarnitúra, harmonium. Cim a kiadóban. 3293

OSZLOPKALYHÁT keresek megvételre. Cim a kiadóban. Gr. 40

EGY férfi bőrkabát eladó. Szabadság-ter 6 sz., udvarban, harmadik ajtó. 3280

JÖMENETELÜ korcsma és fűszerüzlet betegség miatt eladó. Dónát-ut 20. 3288

KERESKEM mérleget 3 kilóig, huádrőlőgép 8-as nagyságban. Cimeket a Bauch-üzletbe, Dózsa György-utca 2. 3256

ELADÓ egy jókarban lévő föl körísfaháló, virágos jávorbetéttel. Fellegvári-ut 20 szám. 3265

3-5 HOLD szántót bérbe vennék. Dévényi, Pekri-utca 20. 3241

KISEBB családi ház 12.000 pengőért eladó. Ugyanott benzinnmotort veszek vagy a házzal elcserelem. Csermely-utca 22. Kerekdomb felé. 3248

FÉMESZTERGAPADOT, furógépet, esztergakéceket, szerszámacélt, spirálfurókat, gömbvasat 35-ösig, vinklivasat 50-esig, 30-as u-vasat, acélsodronyt, villanymotort 0.4-estől 3.5-ösig megvételre keresünk. Ajánlatokat „Vidéki Textilgyár” jellegre a kiadóba. Rekompensáció lehetséges. 3217

ASSZONYOK FIGYELME! Tűzálló főzőedény kapható. Lusztig és Moskovits üvegüzlet, Széchenyi-ter 29. 3214

VESZEK mindenféle új gépkocsialkatrészeket. Solyom, Deák Ferenc-utca 34. 3201

ERTÉKEN aluli árban vehet festményeket, szép képreketek a kiadás alatt az „Eva” műkereskedésben. 2484

VEZEK perzsaszőnyegeket, függönyöket, terítőket, egy- és teherneműket és egydecis kölnivizes üvegeket. Kottenberg, Limár-utca 10. 3164

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyegyet legmagasabb árcért veszek. Horea-utca 48, első emelet 5. 3101

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyegyet bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkető. 2459

Alkalmazást keres

MAGÁNOS nő elmenne egy idősebb arhoz házzetetőnőnek. Cim a kiadóban.

IDŐSEBB hölgy vagy ur mellé ápolónői állást vállaltok. Szilágyi Zoltánné, Béla király-ut 23. 3343

VIDÉKI technikusnő, önálló munkaerő logászati laboratóriumba vagy rendelőbe elhelyezkedést keres Cim a kiadóban. 3307

BÉRELSZÁMOLÁSBAN, OTI- és adóügyekben jártas tisztviselő 18 éves praissal állást vállalna. „Szorgalmas” jellegre. 3309

Alkalmazást kaphat

INTELLIGENS háztartási alkalmazottat keresek. Görögtemplom-u. 21. Jelentkezések hétfőn 1-3-ig. 3334

GYAKORLOTT szerelő-gépkocsivezetőt keresek. Jelentkezés: Deák F.-u. 45, II. em. Barabás lakás. 3328

SZABÓ nagy munkást keresek I. osztályu munkabérrel. Csak perfékt munkás jelentkezzen. Laczy, Deák F.-u. 46. 3296

ÜVEG- és porcellánkereskedőt keresünk azonnalra. Ajánlatokat működés megjelölésével **MAGISZ,** Szabadság-ter 7. 3327

EGY fiatal tisztviselő felvétetik. Jelentkezni 1-3-ig. Szabadság-ter 14, ajtó 4. 3491

KERESÜNK kétvagonos műmalom részre tapasztalt főmolnárt, aki főmolnári teendőkhöz tartozó adminisztrációs munkákban kellő jártassággal bír. Csak komoly munkaerő jöhet számításba. Sternberg-malom, Marosújvár (Ocna-Mureș, jud. Alba). 3372

MEGBIZHATÓ idősebb bejárónő délelőtti órákra azonnalra kerestetik. Eszterházy-u. 3. Villanycsengő. 3354

„DERMATA” géposztálya szijgyártó és bőripari munkásokat keres azonnali felvételre. 3364

CZÍPESZ és csizmadia munkásokat felvesszünk állandó munkára. Széchenyi-ter 9. Berindean. 3362

HENIESEGEDET Szamosújvárra felvesszünk. Majális-utca 10, I. em. 3294

SZÓVEITKEZÉSI bolkezelőt 3000 pengő közpénzvadakkal azonnali beépésre keres a vajdakamarási Hungya Szövetkezet. Pályázat irásban, személyi adatok és illetési igények megjelölésével beadandó: Hungya Kirendelőség Kolozsvár, Gyufagyár-utca 1. 3283

NÉGY középiskolát végzett fiút fogtechnikusanulónak felvesszek. Tőke, Magyar-utca 49 sz. 3180

KÉPVISELETEK felállításához, megszerzéséhez, beoktatásához szervező utazókat alkalmazunk. Kereskedelmi vállalat. Eötvös-utca 14, I. emelet. 3315

ARU elhelyezésére vidékre utazókat, utazonőket alkalmazunk. Kereskedelmi vállalat. Eötvös-utca 14, I. emelet. 3315

HELYI képviselőket gazdasági és mindennemű más áru elhelyezésére és fevársárlására falvakban és városokban alkalmazunk. Kereskedelmi vállalat. Eötvös-u. 14, I. emelet. 3318

Ingatlan - lakás

KIADÓ 2 szoba, konyha, kamara Kalauz-utcaiban március 1-től. Ertekezni lehet Pap-u. 79 sz. II. em. 20. 3335

EGY különbejáratu, butorozott szoba, fűrdőszobahaszánálattal kiadó. Pata-u. 38. 3338

KIADÓ különbejáratu butorozott szoba Rákóczi-ut 110. 3304

ELCSERELNEM főtéri kétszobás lakásomat lehetőleg a Színház közelében fekvő 3 szobás villalakkással. Szentegyház-u. 2. II. s. Gr. 3352

SZENAFU kiadó 6 és fél hold Elővölgyben tejtér. Ertekezni Mócok-utja 48. sz. 3352

KERESKEM 1 szoba, konyha összkomfortos modern lakást belvárosban. Ugyanott modern kombinált szobabutort keresek megvételre. Cimeket a kiadóba „azonnal” jellegre. 3358

KERESÜNK belvárosához közel 4 szobás komfortos lakást. Cim a kiadóban. 3311

BELVÁROSBAN orvosi rendelőnek alkalmas 3-4 szobás lakást keresek. Cim a kiadóban. 3295

Külfélék

FELHÍVJUK annak az illetőnek a figyelmét, aki f. hó 8-án este a bukaresti-kolozsvári autórapiáról egy barna bőröndöt sárga szegéllyel elvitt, mely Burlau kapitány névre, 10-ik ülhelyszámával volt megjelölve és ruhaneműn kívül egy gyógyászati diplomát is tartalmazott, hogy mielőbb vigye vissza a kolozsvári állomásfőnöki irodába, mert ellenkező esetben bünygi eljárás indul ellene, tekintettel arra, hogy az utasok névjegyzéke az állomásfőnökség birtokában van. 3349

TALÁLTATOTT egy pincsi kutya a Jókai-utcaiban, tulajdonosa átveheti György Jakab töltőtoll-javitónál, Jókai-u. 25. sz. 3347

FIGYELMEZTETÉS! A Hősök-terén a városi Szeretet-otthon szántóföldjére szemlet és havat lerakni büntetés terhe mellett szigoruan tilos. 3346

EGY ÜZLETTÁRSAT keresek vendéglőhöz 15.000 pengővel, lehet az nő is. Cim a kiadóba. 3344

FIGYELEM. Tűzfának, építészeti anyagoknak tágas, alkalmas helyiségem van. Pénzértársat keresek, hadirokkant előnyben. Cim a kiadóba. 3335

SIOVITS JENŐ felkéri azokat, akiknek felesége vagy édesapja, Siovits Áron ingóságokat megőrzés végett átadott, sziveskedjenek ezt Kosuth L.-u. 23 alatti lakásán közölni. 3268

OROSZ ÉS ANGOL órákat adok egyenként és csoportosan. Mlle Illakowicz, Sze-mészeti klinika, szoba 40. 3290

OROSZNYELVŰ feliratok kaligrafikus írással Görög-irodában készülnek. Deák Ferenc-u. 1. sz. Városházával szemben. 325

SOKAN nem tudják, hogy György Jakab Mihály töltőtoll javításokat újra megkezdte Jókai-u. 25. 3347

NYAKKENDŐ-KLINIKA tisztít, javít. Unió-u. 12. Nyakkendők eladók. 3331

ELVESZETT Szucság és Kolozsvár között egy háztásák, melyben Jaskó Józsefné óévre szóló index is volt. Megtalálást kérem, bár az indexet juttassa el Béni Nagy Antal-u. 109 alá, jutalomhan részepül. 3174

FELKÉREM azt a leventét, ki fiáról. Ágh István leventéről, akit okt 7-én a Leglász-utcai légtűz iskolából elvitték, hírt tud, értesítsen. Jutalomban részesül. Cim: Kolozsvár, Husarugyár kapusa, Korvin-utca 14. 3365

FELKERJÜK mindazokat, kik Mandula Zsigmond, Hosszu-utca 35, Mandula Gyula, Arpad-ut 32 és Shaphir Miklósné Erzsébet-ut 57 alatti lekosoktól megőrzés végett elfogadott tárgyakat vagy értékeket, avagy nevezettek lakásáról jogtalanul elvitték tárgyakat, azokat hatádektalanul szolgáltatassák vissza Mandula Jenő és Endrének, Hosszu-utca 35 sz. alá. 3374

ÁLLATI trágyát díjtalanul elszállítok. Cim: Unió-utca 21, Tóth. 3376

LAKATOSMUNKÁT, kulcsok, redőnyök, gépek javítását és szerzámkészítést vállalok. Szatmári S., Deák Ferenc-utca 24

VILLANYSZERELÉS helyben és vidéken, Homm Vilmosnál, Kolozsvár, Posta-kert-utca 16.

HARISNYASZEMFELSZ EDÉST vállala Berek-utca 9, ajtó 3. Gr.

BUKAREST, Nagyvárad és Kolozsvár részére megbízásokat vállal Barna és Társa, Deák Ferenc-utca 49. 3320

SZILVAPALINKAFŐZÉST megkezdtek. Budai Nagy Antal-u. 65. 3306

PECSRE utazót keresek, ki levelet a vinne díjazsért. Cim a kiadóban. 3289

MODERN, keskeny és széles gépekkel felszerelt szövő- és nyomóüzem bérzővést, bérnyomást vállal, bármilyen fonolat kis és nagy tételben vásárol. Borsay, Villamos-u. 11. 3262

MUVIRAGOT ruhára vagy vázába bármilyen hozott anyagból készíték. Eszterházy-utca 3 sz. Villanyszerelő. 3247

FELKÉREM mindazokat, akik Bindács Mihály VIII. gimn. tanuló 18 éves leventefiam hollétéről tudnak, tudósítást Kisfaludy-u. 1. sz. alá eljuttatni sziveskedjenek. 3237

ÁRUSZÁLLITÁST, költöztetéseket és mindennemű szállítást garantáltan és szakszerűen vállalok. Berde Mózes-utca 3, II. emelet. 2973

OROSZUL tanulék. Cserébe angol. rancia vagy román órákat adok. Cim a kiadóban. Gr. 39

TÁRSITÁST létrehoz az „Express” iroda Dózsa György-u. 6. 3124

A KERESKEDŐK TISZTOGATÓ BIZOTTSAGA felszólítja az összes kolozsvári kereskedőket, ügynökségeket és áruközvetítéssel foglalkozó cégeket, hogy a tisztogató bizottság nyilatkozat-ürlapjainak átvétele végett saját érdekében sürgősen jelentkezzenek a Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Malinovszki-ter 12) a Kereskedők Egyesülete irodájában munkanapokon d. e. 9-13 óráig. A nyilatkozat beadásának legkésőbbi határideje 1945 február 19. A nyilatkozat beadásának elmulasztása súlyos következményeket vonhat maga után.

KI TUD GAÁL GABORRÓL? Nagyon kérem mindazokat, akik férjem, Gaál Gábor tartalékos főhadnagy hollétéről bármint is tudnak, hogy írásban vagy szóban közöljék velem adataikat. Férjem legutoljára a 2-es dandárparancsnokságon kapott beosztást. A felvilágosításokat lakásomra, Kolozsvár, Erzsébet-ut 57 szám alá kérem, postai hirádos esetén Cluj, Str. Elizabeta 57 címre. Minden kiadást megtérítek. Gaál Gáborné.

Kozmetikumát újra megnyitottam. Elhanyagolt arcbőrért tökéletesen megszüpítem. Dr. I.-né Kohn Margit, Bethlen-utca 18. 3369

*

Figyelmeztetés

1. A Pénzügyigazgatóság ezuton s utoljára figyelmezteti a kereskedőket, iparosokat, valamint a 200-1945-sz. főispáni végzésben elrendelt 5 százalékos rendkívüli forgalmi adó fizetésére kötelezett összes adózókat, hogy eladásaikról (munkateljesítményeiről) vevők részére minden egyes esetben a Pénzügyigazgatóság által láttamozott tömbből vásárlási jegyet tartoznak kiadni, melynek pontosságáért ugy az eladó, mint a vevő szigoru büntetés terhe mellett egyetemlegesen felelős.

2. a) Az 1945 január 20-tól járó 5 százalékos rendkívüli forgalmi adót;

b) a rendes forgalmi (fényüzési) adót;

c) az alkalmazottak kereseti adóját;

d) a kibocsátott számlák után járó 1 százalékos bélyegilletéket, valamint

e) a megállapított fejadót legkésőbb február hó 10-ig a szokásos módon az állami adóhivatalnál (Malinovszki-ter 19. sz.) büntetés terhe mellett befizetni tartoznak.

Ezen rendelkezések betartását a Pénzügyigazgatóság közegei a helyszínen fogják ellenőrizni, mely alkalommal az ellenőrző közeg által kért adatokat az adózók az ellenőrzést gyakorló tisztviselő rendelkezésére kötelesek bocsátani.

Pénzügyigazgató

Üzletáthelyezés!
Özv. Sajgó Istvánné
üveg- és porcellánüzletét
Dózsa Gy.-u. 16 sz. alól a
Szabó Jenő cég helyiségébe helyezte át.
Raktáron: üveg, porcellán kristály és izléses dísztárgyak. — Üvegezés és képkaratezés
Szerkesztő BALOGH EDGAR
A szerkesztésért felel NAGY ISTVAN